

RUN-NYTT

**Datainformasjonsorgan for UNIT og SINTEF
Utgitt av SINTEF RUNIT**

Nr. 1

15 MAI 1993

ÅRG 20

KA i SINTEF

I 1991 hadde SINTEF et prosjekt for etablering av en felles strategi for kontorautomasjon (KA). Resultatet var KA-91 standarden.

I 1992 fortsatte dette prosjektet i et prosjekt for gjennomføring av standarden, samt utarbeidelse av strategier for andre deler av KA, og dette prosjektet fortsetter i 1993.

Ut fra hva som allerede var i bruk ble DOS plattformen valgt, og WordPerfect ble valgt til tekstbehandlingsverktøy.

Andre strategiske programvarevalg er:

- Regneark: Lotus 1-2-3
- Tegneprogram: DrawPerfect, Designer.
- Presentasjoner: Lotus Freelance
- Dokumentarkiv: Omega
- Virusprogram: F-prot

I 1991 og i 1992 er det til WordPerfect laget en rekke maler for:

- notat
- brev
- telefax
- prosjektforslag
- prosjektilbud
- rapport
- rapportforside
- statusrapport
- kontrakt
- liggende/stående presentasjonsramme

Alle malene er på norsk og engelsk. Malene er også implementert for WordPerfect under MS-Windows.

En standard organisering og navngiving av dokumenter er gjennomført.

I 22 av 23 enheter som benytter DOS maskiner produseres alle dokumenter vha. KA-91 standarden.

Det er etablert en KA referansegruppe, og det er oppnevnt KA ansvarlige i alle enheter.

Det er forhandlet fram gunstige avtaler med programleverandører.

Valget av OMEGA dokumentarkiv fra SIEMENS Nixdorf som standard elektronisk arkivsystem i SINTEF ble gjort i 1992. Dette systemet bruker databasesystemet SYBASE.

Det er gjennomført en rekke kurs for de ulike programmene - for KA ansvarlige og for de enkelte brukerne. RUNIT har laget en egen KA kursfolder som er sendt ut til alle ansatte.

En produserer i dag dokumenter etter KA-standard og også fra Macintosh og UNIX-maskiner.

Prosjektledere har i 1992 vært Steivor Bjarghov og Martin Engan, RUNIT.

KA 1993:

Oppfølging:

- Oppdatering av eksisterende KA-strategi
- Brukerstøtte KA-programvare
- Rådgivning lokalnett/elektronisk post
- Avtalehåndtering
- Vedlikeholde KA91 og KAWindows
- Vedlikeholde KA håndboken

Implementering:

- OMEGA arkivsystem i SINTEF
- KA for Windows i SINTEF

Videreutvikling:

- KA på UNIX
- Definere krav til nettoperativsystem
- Arkivsystem fase II
- Elektronisk post i SINTEF
- Kunde og adresseregister

Gjennomføring bestemmes av endelig godkjenning av plan og budsjett.

Martin Engan
RUNIT

RUN-NYTT

Adresse: RUNIT
7034 Trondheim

E-post adresse: knut.vik@runit.sintef.no
C=no; P=uninett; O=sintef;
Ou=runit; S=vik; G=knut;

Redaksjon: Knut L. Vik
Tlf. 07 593047
Anne B. Reitan Sivertsen
Tlf. 07 593027

Utgivelse: 4 nummer pr år

Abonnement: Gratis ved henvendelse
til RUNITs ekspedisjoner
eller redaksjonen

Opplag: 1800

Trykkeri: Nidaros Trykkeri, Tr.heim

RUN-NYTT er produsert med Pagemaker
Skrifttype: Bookman 10 pkt

Stoff til RUN-NYTT mottas med takk

Bruk gjerne artikler fra RUN-NYTT,
men oppgi kilde!

ELDRE NUMMER av RUN-NYTT kan bestilles fra
RUNITs ekspedisjon. Artikler kan også hentes
over nettet - med "anonym" FTP til ugle.unit.no,
katalog info/artikler, eller med Gopher til
ugle.unit.no, port 70 og meny "fra RUN-NYTT".

INNHold

KA i SINTEF	s. 2
Nytt fra ITEA - UNITs IT-avdeling	s. 4
MAPLE V Release 2	s. 6
WordPerfect 5.2	s. 8
WordPerfect 6.0 er underveis, men kommer først for DOS	s. 10
Nytt komprimeringsprogram - gzip	s. 10
Wais	s. 11
SAS statistikkprogram	s. 11
Datafaglig info fra Gartner Group	s. 12
Nye KERMIT utgaver på ugle.unit.no	s. 13
Ingres relasjonsdatabase	s. 13
Hvordan finne e-post adressen?	s. 14
Archie tjener i Sverige	s. 21
UNINETTINFO	s. 21
IBMs FTP tjener i Europa	s. 21

Nettkontaktflaten øker

Også i dette nummeret er det mye om netttjenester. Det anser vi som naturlig - RUN-NYTT skal først og fremst informere om ting som angår hele UNIT/SINTEF miljøet, og netttjenester er et viktig fellesemne i dag, og ikke minst framover.

Dette med nett og netttjenester er et såkalt «vekstområde». Det er interessant og verd å merke seg at netttjenester tilbys mer og mer også innen den ikke-akademiske del av Norge, og på en slik måte at det er samtrafikk mellom vår nettverden og den ikke-akademiske.

Via TelePost og EUnet Norge kan firmaer få etablert e-post mot utenverdenen. TelePost kan knytte et eksisterende lokalnett i et firma mot utenverdenen - mot andre firmaer TelePost har som kunder og mot nett TelePost har samtrafikk mot, bl. annet UNINETT.

Nå er også tre leverandører i ferd med å bygge opp kommersielle TCP/IP tjenester mot private firma. Det betyr at de som knytter seg til denne type tjeneste blir en del av Internet - det samme Internet som vi er tilknyttet. Derved vil vi kunne finne de firmaer vi samarbeider med og alle våre akademiske nettkontakter på samme nettet med alle de samarbeidsfordeler det utvilsomt vil gi.

Til nå har UNINETT hatt noen firmaer som sekundære medlemmer. De har fått UNINETT medlemskap fordi de har samarbeid med den akademiske verdenen, og det har vært begrensninger mht. kommersiell bruk av nettet. For de som knytter seg til de kommersielle nettleverandørene er det ingen begrensninger i hva nettet kan brukes til.

Vi kan skue framover mot en interessant framtidig nettsfære med stor aktivitet.

Den beste markedsføringen for netttjenester i det siste er vel de kommentarene Bill Clinton har hatt til telekommunikasjonsforholdene som møtte dem i Det Hvite Hus, og den nye administrasjonens raskhet i å ta i bruk netttjenester. En uttalelse av Clinton ved «Democratic Governors Association Dinner» 1/293 (hentet med Gopher fra «Remarks of Bill Clinton» (se Gopher artikkelen) - sendt fra clinton-hq@campaign92.org): «There's not even any E-Mail. It's a yesterday place, and we need to make it a tomorrow place».

Knut L Vik

BIBSYS - søkeresultatet	s. 22
GOPHER	s. 24
TELETEACHING 93	s. 25
Distribusjonsliste runit-info	s. 25
Diskusjonsfora for mitt fagfelt?	s. 26
Lider du av musesyke?	s. 29
Indeks - artikler i RUN-NYTT i 1993	s. 30
Status for Intel Paragon XP/S	s. 31

Nytt fra ITEA - UNITs IT-avdeling

UNITs nye IT-avdeling er etablert

Den 1.1.1993 ble UNITs IT-avdeling formelt opprettet i tråd med Kollegiets vedtak. Avdelingen har fått navnet ITEA, og bestod fra starten av 18 personer, hvorav 6 kommer fra AVH, 8 fra NTH og 3 fra IT-service. Avdelingen er organisert under IT-sjef Stig Ole Johnsen. Stig Ole har universitetsdirektør Tor H. Johansen som sin overordnede. Eric Sandnes er tilsatt som assisterende IT-sjef.

De fleste blir sittende der de var før omorganiseringen. Ledelsen blir i Teknostallen, og tidligere AVH- og NTH-folk blir i sine gamle miljøer. Unntatt er ADB/utviklingsgruppen som samles i NTHs hovedbygg.

ITEAs aktiviteter 1993:

Behov for IT-prosjekter/aktiviteter

Det er gått ut forespørsel til hele miljøet om ønskelige IT-prosjekter/aktiviteter.

De innkomne ønskene er omfattende. Gapet mellom ønsker og tilgjengelig bemanning er så langt ca. 10 årsverk. Forslagene blir nå systematisert og samordnet og vil, for de administrative systemene, bli prioritert av universitets- og høgskoledirektørene.

Felles lisensavtaler

Det har vært etterlyst informasjon om arbeidet med felles programvarelisenser for UNIT. Arbeidet med felles avtaler og evt. innkjøpsordninger er en av de viktige områdene for ITEA i tiden som kommer.

Inntil videre forvaltes avtalene av Per Ketil Jonsvold, AVH, for programmer innen kontorstøtte. Knut L. Vik, RUNIT, vil fortsatt koordinere en del andre produkter, først og fremst for vitenskapelig bruk.

Avtale er inngått med følgende leverandører:

- Tapir Data/Microsoft (DOS, Windows, Word for Windows, Excel)
- Høgskoledata/Microsoft (Word, Excel på Macintosh)
- WordPerfect corp. (WP for DOS, Windows, Macintosh og UNIX)
- Oracle Norge (se egen omtale)
- Digital Equipment (DECcampus)

Avtalene med Tapir Data og Høgskoledata administreres inntil videre av Per Ketil Jonsvold, AVH. Avtalen med Oracle håndteres av Bjørn Berg, ITEA, og DECcampus av Hans Bjørn Sæther, ITEA (SINTEF-miljøene betjenes av RUNIT).

Avtalene gir betydelige rabatter i forhold til listepris (ca 80 %), men det er også ytterligere innsparinger ved å samordne anskaffelsene i størst mulige «slumper». Mer informasjon om dette vil bli sendt ut direkte til EDB-ansvarlige etterhvert.

Oracle-7

De 4 norske universitetene har inngått et samarbeid om felles databasemiljø for sine ADB/utviklingsmiljøer. De større databasleverandørenes produkter ble evaluert av en felles nasjonal komite med påfølgende anbudsrunde. Den tekniske vurderingen satte både Sybase versjon 4 og Oracle-7 øverst, men etter anbudsrunderen gikk Oracle av med seieren.

De siste avtalene undertegnes i disse dager og gir de 4 universitetsmiljøene tilgang til Oracles produkter til en sterk rabattert pris. Avtalen omfatter selve databasene og utviklingsverktøy for alle de vanlige EDB-plattformene. Det er ingen begrensninger knyttet til bruken, dvs. at lisensene kan benyttes både til undervisning, forskning og administrasjon.

Nytt om plan- og strategiarbeider

Gartner Group

På initiativ fra ITEA er det tegnet en avtale med Gartner Group - et internasjonalt anerkjent konsulentfirma med IT-strategi som hovedfelt. Se egen artikkel i dette RUN-NYTT

Kontorstøtte for administrasjonen - anbefalte produkter

Forslaget til "Kontorstøtte for administrative formål" som ble sendt ut på høring høsten 1992 er vedtatt. En har tilpasset seg kommentarene fra enhetene. Vi konsentrerer oss om to retninger: Microsoft (Word og Excel) og WordPerfect. En satser på grafiske brukergrensesnitt - Windows, Macintosh og Motif.

Vi kommer tilbake med mer informasjon i neste RUN-NYTT.

Nytt om nettverk

Det pågår nå en vurdering for valg av hovedleverandør(er) av nettverksprodukter for UNIT. Valget vil foretas tidlig nok til at anskaffelsene til paviljongene på Dragvoll og hovedbygget på NTH kan utstyres i tråd med utredningen.

Produktene som omfattes av vurderingen er broer, HUBer, repeaterer o.l. Rutere omfattes ikke av avtalen. Avtale som inngås med valgt(e) leverandør(er) vil gjelde for inntil 3 år. Hovedansvarlige: Dahl/Bøhnsdalen 5383/5490.

Stamnett

Med stamnett menes «hovedveiene» mellom UNITs bygningsmasser, både innen og mellom de ulike campuser. Både 100 Mbit/s og 10 Mbit/s er i bruk (hhv. FDDI og ethernet). Forbindelsene består for det meste av optiske fibre, men også leide samband ned til 2 Mbit/s er i bruk.

Det er nå også trukket fibre innen Gløshaugen slik at det skal kunne etableres ethernet og FDDI-samband etter behov. Tilkoblingene til stamnettet gjøres via utstyr som enhetene hoved-

saklig må finansiere selv. Slike rutere/broer er i det siste anskaffet ved fakultetene for elektro/data og maskinteknikk. Hovedbygget vil bli koblet til i mai/juni.

De mer perifere stedene ved UNIT ble som kjent knyttet nærmere sammen i 1989 gjennom en avtale med Televerket hvor leie av fiber inngår. Det gjelder Tyholt, Dragvoll, RiT, Museet og sydområdet.

Lade og Rosenborg ble ikke tatt med fordi det ble antatt at disse miljøene ville bli fraslyttet i midten av 1990-årene. Det ser imidlertid ut til at så ikke vil skje i dette århundre, og Televerket er derfor forespurt om en utvidelse av nettet også til disse stedene. Avtale er under forhandling.

Spredenett

Med spredenett menes den delen av nettverket som sprer datatjenestene innen de enkelte bygninger. Den teknologien som regnes som mest fleksibel og gunstig er den såkalte strukturerte kabling med parkabler i spesiell datakvalitet som kobles i stjerne ut fra fordelingsrom med maksimalt 90 meters radius. 100 Mbit/s er mulig i dag, og det eksperimenteres med hastigheter helt opp til 600 Mbit/s via samme type kabel.

I likhet med UiO og UiB har en ved UNIT tatt initiativ til en utskifting av den gamle sprednettstrukturen (for det meste tykk- og tynn koaks, samt eldre parkabler).

Elektronisk post

I tråd med forslaget i IT-strateginotatet for administrative formål er det satt i gang et pilotprosjekt for utprøving av e-post produkter. En vil også se om en kan samordne en løsning med de andre universitetene og UNINETT. Målet er å kunne ta i bruk brukervennlig e-post til alle ved UNIT i løpet av året.

Eric Sandnes
Ass. IT-sjef
eric.sandnes@adm.unit.no

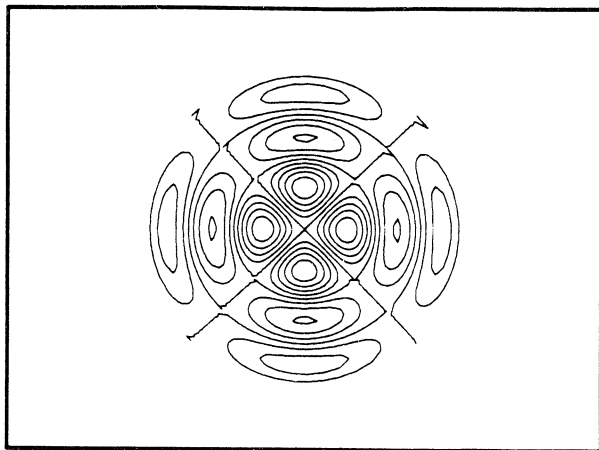
MAPLE V Release 2

UNIT og SINTEF har felleslisens ("sitelisens") for matematikkprogrammet MAPLE. Dette er først og fremst et program for å utføre symbolsk (algebraisk) matematikk. Men det kan også brukes til numeriske beregninger og det inneholder en omfattende grafikkdel. Vi kan f.eks. få en grafisk framstilling av et matematisk uttrykk (se figur).

Contour Plots

Maple now provides contour plotting. Most surfaces can also be rendered as a set of contours. The following is an example of a contour plot for the mathematical representation of a vibrating drum head.

```
> k := 11.61984117;
> plot3d([r*cos(t), r*sin(t), BesselJ(2, k*r)*cos(2*t)],
> r=0..1, t=0..2*Pi, grid=[30,60], scaling=CONSTRAINED,
> style=CONTOUR, orientation=[90,0], shading=NONE);
```


Vi har mottatt denne nye utgaven for UNIX arbeidsstasjoner og for DOS og DOS Windows.

Det er en rekke nyheter i den nye utgaven. Vi har mottatt en "Release 2 Notes" og vil nevne noen av mulighetene i programmet, og særlig det nye. "Release 2 Notes" er sendt ut til alle institutt og avdelinger som har mottatt den nye utgaven av programmet.

Brukergrensesnitt: MAPLE Worksheet

På alle maskinplattformer, ikke bare på Macintosh, er brukergrensesnittet i Release 2 et "Maple worksheet". I et slikt arbeidsark kan vi kombinere matematiske kommandoer, utskrift av resultater, beskrivende tekst og grafikk i et dokument. På UNIX maskiner utnyttes X Windows (X11) og vi har et Motif liknende brukergrensesnitt. På DOS PCer er betingelsen at en har Windows 3.1.

I et slikt arbeidsark kan vi gjøre endringer i feltene hvor vi har skrevet inn matematikken og teksten, og med en enkel kommando få regnet hele arbeidsarket på nytt. Vi kan f.eks. endre parametre og se resultatet av det. Vi kan dokumentere det vi gjør vha. tekstdelen.

Vi kan flytte et arbeidsark over til en annen maskin-

plattform. Vi kan lagre et arbeidsark vi arbeider med (Save session) og fortsette senere. Vi kan lagre et arbeidsark i en PostScript fil for å få pen utskrift. Vi kan lagre et arbeidsark som en tekstfil (en .ms fil) som så f.eks. kan sendes med e-post. I "Maple Share Library" er det nå lagt inn .ms filer for ulike oppgaver.

Merk at .m fil formatet, som Maple bruker for å lagre binære filer, er endret i Release 2. Derfor kan ikke gamle .m filer leses med ny utgave, en må ta inn kildekoden som .m filen ble laget utfra.

Utskrift av matematiske uttrykk

Nytt er såkalt "two-dimensional output". Dette betyr at vi får skrevet ut matematiske uttrykk på standard matematisk form - på skjermer som kan vise bitmap grafikk og med PostScript utskrift. Det er 3 måter å skrive ut matematikken på - "line printing", "pretty printing" og den nye. Dette velges med kommandoen `interface` og opsjonen `prettyprint = 2`; gir den nye formen.

Maple help

Vi får hjelp på skjermen om et emne ved å skrive `?emne`. I den nye utgaven er det også en hierarkisk "help browser". Det er også mulig å søke i hjelpesystemet vha. stikkord. Nytt er også et interaktivt opplæringsprogram. Dette startes vha. `tutorial ()`. Se `?tutorial`.

Å ta inn eksempler på arbeidsark som finnes i "Maple Share Library" er også en mulighet for å se hvordan Maple brukes og hvordan resultater presenteres.

Med distribusjonen er det også et "demo" og et "share" bibliotek. Se `?share`.

Matematikk

De fleste nyhetene i den nye utgaven er naturlig nok innenfor matematikken.

I den symbolske delen er det viktige forbedringer innen Fourier transformasjoner og integrasjon. Den numeriske delen av Maple er utvidet og forbedret i hastighet og nøyaktighet.

Programpakker

Med Maple er det et bibliotek av programpakker for spesielle emner. Kommandoen `?packages` gir en liste, og hver pakke har sin egen hjelpefil.

Grafikk

Grafikkdelen er en del som er utvidet mye. Nye muligheter er bl. annet konturplot (se figur), plot i 2 og 3 dimensjoner av "implicit equations" og plot

av vektorfelder og gradient vektorfelder. Vi kan skalere aksene i en plot med en vilkårlig funksjon. Muligheten for "rendering" er utvidet, og det er mulig å spesifisere en lyskilde. Det er mulig å bestemme farge på hver 2D kurve som plottes.

Animasjon i 2D og 3D er nå tilgjengelig i Maple. Vi kan se hvordan et plot vil variere mhp. en tilleggsvariabel. Merk at dette er beregningstungt hvis en ber om mange bilder i en animeringssekvens.

Utskrift av plot

Nå kan alle uttegningsenheter som støttes av Maple brukes fra alle maskintyper.

"Encapsulated PostScript" (ps) og farge PostScript (cps) er tilgjengelig for både 2D og 3D plot. Av andre uttegningsenheter som støttes, nevner vi Tektronix skjermer, DEC LN03 skrivere, Regis type terminaler og HP Laserjet skrivere.

Formattert innlesing og utskrift

En ny og nyttig mulighet er formattert innlesing og utskrift av data. Dette betyr f.eks. at vi kan lettere lese inn data laget av andre program.

Det er også en ny funksjon "parse" som gjør om en tekststreng til et Maple uttrykk.

Maple er nå levert ut til en rekke institutt og avdelinger ved UNIT og SINTEF, så spør din lokale EDB ansvarlige etter det hvis du ser behov for programmet. Hvis dere ikke har det, ta kontakt for informasjon og pris. Vi har programmet for forskjellige typer UNIX arbeidsstasjoner, for VAX/VMS, for PCer og Macintosh.

Vi har nevnt "Maple Share Library". Det kan vi f.eks. nå med anonymous FTP til adressen `neptune.inf.ethz.ch`. På `ugle.unit.no` er det en katalog `info/maple` med brukerinformasjon. Det er også NetNews grupper det er verd å følge med i: `fa.maple` og `sci.math.symbolic`. Vi har en lokal e-post distribusjonsliste, `maple-info@runit.sintef.no`, for informasjons-spredning.

Knut L. Vik

WordPerfect 5.2 - ny versjon for Windows

Svært mange i miljøet har oppfattet at WordPerfect for Windows nå er kommet i ny versjon 5.2, med både nyheter og forbedringer. Endel av dette har tidligere vært tilgjengelig i interimversjoner av 5.1, men for de fleste vil det være nytt og verdifullt.

Hva er så nyhetene?

OLE-kobling betyr at du lett kan bruke elementer fra andre program som kan opptre som OLE-servere i Windows 3.1. Når du dobbeltklikker på et koblet objekt (f.eks. grafikk) vil programmet det ble laget med startes opp automatisk, og endringer blir lagret igjen i WP-dokumentet.

Elektronisk post er nå et valg i Fil-menyen, så du kan øyeblikkelig sende dokumentet du har i skjermen. Postsystemet kan være WordPerfect Mail for Windows, eller andre som følger VIM eller MAPI-standard, f.eks. cc:Mail og Microsoft Mail. Dette er postprogram som vel ikke brukes i vårt miljø?

Adobe Type Manager (ATM) er nå også med WP, inklusive 13 nye skrifttyper. Hvordan den enkelte nå skal kombinere WP og Windows skriverdrivere, TrueType og ATM for å oppnå best mulig utskrift og skjermvisning, vil det føre for langt å gå inn på her - det må overlates til de interesserte.

Makroer er det også blitt flere av, og noen er forbedret. F.eks. er makroen som søker etter og erstatter formateringskoder i dokumentet fiffig når en har problem, men jeg vil fremdeles oppfordre til å bruke dokumentmaler i større grad enn vi har inntrykk av blir gjort - det er en svært elegant og fleksibel teknikk.

Makrospråket har også fått noen nyheter, bl.a. kan en også lage egendefinerte dialogbokser, men merk at noen av dine gamle makroer fra 5.1 kanskje må recompileres. Malene som brukes ved tekstbehandling i SINTEF er f.eks. laget med listebokser og trykknapper etter beste Windows-oppskrift.

Dra og slipp tekst gjør det lett å flytte eller kopiere tekst: merk teksten, og flytt den vha.

musa. Personlig synes jeg det fungerer best for enkle justeringer, hvis jeg skal flytte teksten f.eks. fra side 3 til 17, bruker jeg fortsatt "klipp og lim".

Knapperader er noe de fleste ikke har benyttet i særlig grad. De er en lettere måte å foreta valg i menyene på, og blir synlige via Se på - Knappe-rad. Via Se på - Oppsett for knapperad kan en velge en bestemt knapperad, f.eks. med tabell-funksjoner, eller også lage sine egne på en svært enkel måte. I WP 5.2 kan du klikke på den synlige knapperaden med høyre musknapp for å få opp en meny der du blant annet kan velge en ny knapperad direkte.

Standard i 5.2 er knapperader for bl.a. fletting, makroer, dokumentformatering og generering av innholdsfortegnelse og andre lister - kort sagt de viktigste valgene fra de forskjellige menyene. Likevel bør en benytte mulighetene til selv å lage knapperader ut fra sine egne behov, ingenting er som skreddersøm!

Grammatik har du kanskje hørt om? Det er et program som kontrollerer stavemåte, grammatikk, stil og tegnsetting i engelskspråklige dokument, og gir kommentarer om f.eks. lesbarhet og språklige unoter. Programmet omtales som "uunnværlig" av skribenter i USA. Dessverre kan det ikke sjekke norske tekster, men i vårt miljø burde det så absolutt dekke et behov - det er lett tilgjengelig under Verktøy-menyen.

En virkelig stor nyhet er det som blir kalt hurtigsøk, og som går langt utover de tidligere mulighetene i DOS og Windows-versjonene. Lager du f.eks. egne indeksfiler ut fra datafiler på forskjellige stasjoner og med forskjellige filformater (både WP og annet, men unngå programfiler!), kan du oppnå raske *fulltekstsøk* i alt du har og arbeider med. Og det beste av alt: det krever ikke stor plass på disken! Så hvis du ikke er fornøyd med dokumentoversikt og lange dokumentnavn for å holde oversikt, får du her noe som letter gjenfinning. Når kommer konkurrentene etter?

Utveksler du dokument med andre tekstbehandlere? Da kan det være kjekt å vite at WP 5.2 nå også håndterer konvertering av Microsoft Word for Windows 2.0 og Lotus Ami Pro 2.0. Selvsagt kan WP-dokumenter fortsatt utveksles mellom alle WP-versjoner, både for DOS og Windows, og du kan selvsagt fortsatt bruke de samme stiler, maler og makroer både i norsk og engelsk versjon.

I tillegg kommer bedre håndtering av Windows skriverdrivere, og at en omsider kan installere WP fra Windows, ikke fra DOS som tidligere.

Om du nå skal springe ut og kjøpe WordPerfect 5.2, eller vente på 6.0 (eller hva det blir?). Tja, det er bare du som kjenner dine egne behov, som kan avgjøre om dette betyr noe for deg!

Noen små tips

Har du problem med å f.eks. sentrere tekst over en pen tallkolonne? Forsøker du å få det til med tabulatorer og ordskiller, eller setter du egne tabulatorer for selve kolonneoverskriften? Lager du en tabell?

Både i DOS- og Windows-versjonen kan du sette en midlertidig, engangs tabulator der markøren står i øyeblikket, uavhengig av gjeldende tabulatorsetting:

Med DOS-tastatur

- Home og tab gir en midlertidig (engangs) venstretabulator
- Home og sentrer (Skift-F6) gir sentrering
- Home, Home og sentrer (Skift-F6) gir sentrering med innledende punkter
- Home og høyrejuster (Alt-F6) gir en høyre tabulator osv., altså Home-tasten sammen med de vanlige tastene.

Med Windows (CUA) tastatur

- Sett inn en midlertidig (engangs) tabulator vha. menyen Format - Linje - Spesielle koder, velg type, og velg deretter Sett inn. Merk at i denne menyen finner du også f.eks. Myk bindestrek (hvis du ikke husker at det er Kontroll-Skift-bindestrek).

Hvor du finner slike hurtigtaster? En samlet oversikt står f.eks. i referanseboka til norsk WP for Windows, tillegg P: Tastaturer.

Savner du DOS-versjonens "langt dokumentnavn" i Windows-versjonen? Det er tilgjengelig under Dokumentoversikt (som også fantes i DOS-versjonen, men de fleste ikke brukte), og at du vil bruke den angir du i Fil-Innstillinger-Dokumentoversikt. Når den er valgt, vil du første gang dokumentet lagres få opp et bilde med diverse informasjon, bl.a. langt dokumentnavn og andre nyttige felt. Fyll ut de feltene du ønsker, og velg OK (ikke Lagre som - den lagrer

selve dokumentoversikten som egen fil). Senere vil du ikke bli spurt om langt dokumentnavn eller andre felt, du må selv hente den frem med Format-Dokument-Oversikt hvis du vil endre noe.

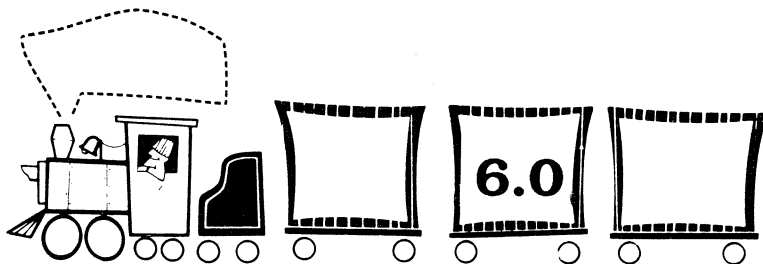
Ser du aldri det lange dokumentnavnet igjen? Joda, men litt inndirekte. I stedet for Fil-Åpne bruker du Fil-Filbehandling, da får du opp WP's filbehandler. Velger du Se på-Filliste får du en boks som normalt viser filnavn, størrelse, dato og tidspunkt, men her kommer clouet: klikker du på det grå feltet etter tidspunkt, kan du velge andre opplysninger, bl.a. langt dokumentnavn! Du får opp et relativt smalt felt, men det fikser du ved å flytte markøren til høyre kant av feltet og dra det ut.

Ønsker du ikke å se tidspunkt? Still markøren i feltet, og dra det bort fra linja. Når du har laget et oppsett for filbehandleren som du liker, lagrer du det til senere med Fil-Innstillinger-Omgivelser, og angir at du vil lagre ved avslutning. Mitt oppsett viser vinduene Hurtigliste, Se på og Filliste (med langt dokumentnavn).

Bjørn Gifstad

WordPerfect 6.0 er underveis - men kommer først for DOS

WP har nå kommet med ny versjon av tekstbehandleren både på Macintosh og UNIX, tegneprogrammet Presentations og databasen DataPerfect er kommet for DOS, skjemaprogrammet InForms er her og en ny WP Mail.

Ikke minst har "den beste integrerte pakken for Macintosh", WP Works 1.2 blitt godt mottatt. Den inneholder både tekstbehandler, database, tegneverktøy, malerverktøy, kommunikasjon og regneark. Windowsbrukere har nettopp fått WP 5.2, med bl.a. fulltekst hurtigsøking via indekser og tilleggsprogrammet Grammatik.

Likevel venter mange PC-brukere på WP versjon 6.0.

DOS-versjonen av 6.0 kommer til sommeren. Den skiller seg vesentlig fra tidligere utgaver med et imponerende grafisk grensesnitt ala det som brukes i WP Presentations, dvs. svært "Windows-lignende" med knapperader og rullerjakter. Redigering kan gjøres enten i standard tekstmodus (som før), i grafisk modus (WYSIWYG) eller på hele sider.

I tillegg kommer mulighet for opptil 9 dokumenter på skjermen, hypertekst, regneark-funksjoner i tabeller, skikkelig "outline", støtte for all verdens fonter og mulighet for å sende fax. Og selvfølgelig hurtigsøk og Grammatik som vi har i 5.2-versjonen. Ønsker du å legge muntlige kommentarer eller lyd inn i teksten din, ja så har 6.0 også støtte for det.

WP 6.0 for DOS er virkelig noe for den som synes alt går tregt under Windows, eller har "dårligere" maskin enn 486 - jeg har i alle fall ikke sett maken til tekstbehandler under DOS. Har du i tillegg også Presentations - ja da har du (nesten?) multimedia og Desktop Publishing.

I vårt miljø benytter svært mange Windows. Dessverre for oss kommer Windows- og OS/2-versjonene antagelig først mot slutten av året, men med flere gode nyheter.

For den som ikke er klar over det: med WPs "multiplattformlisens" kjøper man lisens både for DOS og Windows. Man trenger bare å kjøpe diskettene til det andre systemet, så har man begge versjonene.

Hva finner Microsoft og Lotus på mens vi venter på Windowsversjonen?

Bjørn Gifstad

Nytt komprimerings- program - gzip

På filtjener ugle.unit.no har det i det siste kommet en del filer med navn som ender med .z. Disse er komprimert med programmet gzip (GNU zip). Dette er et nytt komprimeringsprogram som en ønsker skal erstatte "compress" (.Z filer).

Fordelen med gzip er mye bedre komprimering, og at det ikke brukes patenterte algoritmer.

Programmet gunzip kan nå dekomprimere filer laget med gzip, zip (noen restriksjoner), compress eller pack.

Gzip og gunzip bør installeres rundt om - programmet finnes på ugle i katalog pub/gnu - fil gzip-1.0.7tar.

WAIS

Vi har i dette RUN-NYTT referert til WAIS og WAIS database. WAIS (Wide Area Information Server) er et eksempel på et verktøy for det som kalles «å navigere innen Internet» - for å finne informasjon. Gopher er annet verktøy, World Wide Web (WWW) er et tredje.

Gopher gir oss en meny over filer med informasjon, med WAIS søker vi med stikkord i utvalgte databaser spredt ut over nettet. WWW er et hypertextsystem - når vi leser et dokument og møter et begrep som vi vil vite mer om, kan vi peke på og trykke på ordet og få fram et nytt dokument på skjermen. Dette gjelder utvalgte ord, og som navnet sier kan dokumentene vi ber om være spredt ut over nettet.

WAIS søker i WAIS databaser. Det er laget en indeks over innholdet i basen, og hvis innholdet i basen er tekst, er alle ord indeksert og søkbare. I Gophertjenere kan det være et tilbud om å søke i en katalogstruktur vha. stikkord. Da er indekseringer foretatt med WAIS programvare.

WAIS er et klient/tjener system. Det er blant annet klienter for UNIX (swais og xwais) og for DOS (PCWAIS). WAIS bruker en protokoll som heter Z39.50.

Det finnes flere hundre databaser. For hver database er det en .src fil som WAIS bruker ved oppkopling til basen. Denne filen inneholder også en beskrivelse av databasen. Det finnes en database over databaser - directory-of-servers - og et søk i den gir oss .src filene for de basene vi får tilslag på. Disse filene for de basene vi vil søke i lagrer vi hos oss selv (UNIX - i katalog wais-sources), og det gir oss et personlig utvalg av baser å arbeide mot i vår WAIS klient.

Eksempler på WAIS databaser er CIA World Factbook som vi nevnte i artikkelen om Gopher og filene i UNINETT's informasjonstjener UNINETTINFO.

Det er også Gopher til Wais sammenkoplinger slik at vi kan søke i en WAIS database fra en Gopher klient. Et eksempel på en meny: Oppkopling: gopher mudhoney.micro.umn.edu Velg menyene: WAISes og Everything.

Knut L Vik

SAS statistikkprogram

RUNIT administrerer et antall lisenser for UNIT- og SINTEF-miljøet. Lisensen gjelder en versjon for PC under operativsystemet DOS.

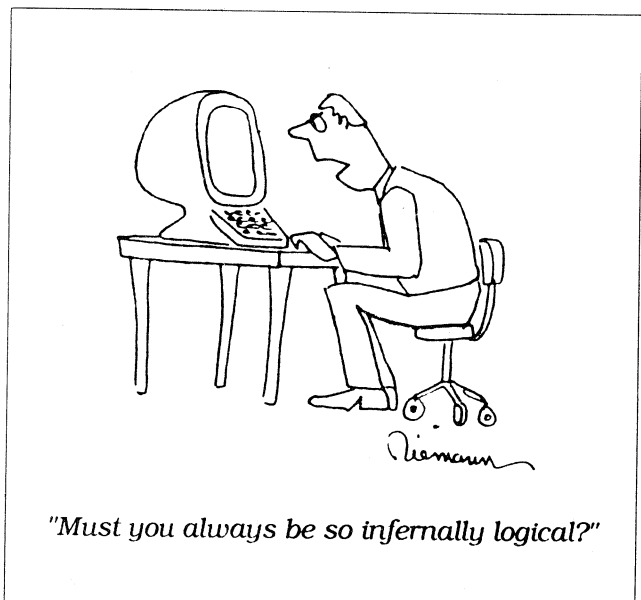
Lisensen dekker p.t. følgende moduler:

- SAS basis statistikkrutiner
- FSP - interaktivt, menydrevet program for håndtering av datagrunnlaget
- AF - fullskjerm interaktiv applikasjonsutvikling
- GRAPH - avansert fargegrafikk
- STAT - en tilleggsmodul med flere statistiske prosedyrer
- IML - interaktivt program for matrisebasert statistikk

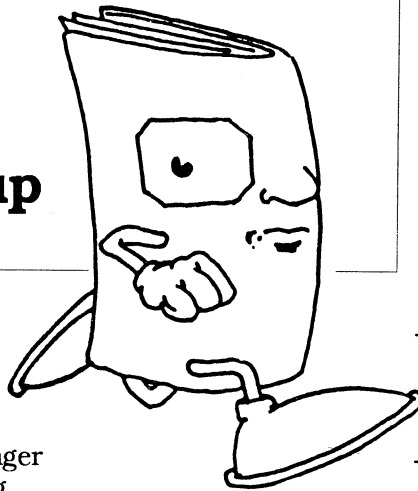
Det betales en årlig avgift for lisensen.

For informasjon og betingelser kontakt:

Kjersti Engh-Halstvedt
SINTEF RUNIT
telefon 07 59 20 49.

Datafaglig informasjon fra Gartner Group

Interessenter ved UNIT

Ved UNIT regner vi med at følgende kan være interessert i å motta informasjon:

- Fagmiljøene innen data/telematikk
- De lokale EDB ansvarlige som driver med første-linjes brukerstøtte, og som sitter med utstysvalg
- Ledere som er opptatt av IT-strategi

Innledning

Gartner Group (GG) er et internasjonalt konsulentfirma som gir råd og anbefalinger innen strategi knyttet til databehandling. GG har mange kunder fra næringslivet i Norge, og har et godt rykte i markedet. Det skjer ofte at man har delte meninger innen forskjellige fagmiljø, mht IT-strategi og de forskjellige teknologiske valg som gjøres.

GG er vurdert til å gi gode og upartiske råd innen IT-fagområdet. IT-avdelingen har derfor etablert kontakt med Gartner Group.

Rammeavtale til fordel for UNIT er etablert

IT-avdelingen ved UNIT har inngått en rammeavtale med Gartner Group, i samarbeid med data-avdelingene ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø. Dette gjør at vi kan få tilgang til tjenester for en «billig penge». Ved å betale 2,000\$ (dvs. 14,000 Kr/År) pr område, kan en få tilsendt informasjon om følgende fagområder:

1. OIS-Office Information Systems
2. PC-Personal Computing
3. LAC-local Area Communications
4. ADM-Applications Development & Management Strategies
5. ETS- European Telecommunications Strategies
6. MCS- Midrange Computing Strategies

Det er relativt omfattende informasjon som blir utsendt. I tillegg kan vi få oversikt over «hva som rører seg» innenfor de andre områdene som Gartner Group dekker, ved behov. («Vanlig» pris for hvert område er 20,000\$/År.)

Hvordan bestille tjenester

De som er interessert i å bestille tjenester fra Gartner Group bes henvende seg til IT-avdelingen med angivelse av hvilket område en ønsker å abonnere på. Vi kan koordinere mot Gartner Group. Forutsetningen er at en har budsjettmidler - dvs 14,000 Kr/år. Avhengig av interessen kan eksempelvis bibliotekene ved UNIT koordinere dette videre.

Fra informasjon fra GG - utviklingstrekk av interesse:

Innen området PC (Personal Computing) synes vi følgende var tankevekkende:

1. Lotus Notes er et viktig område innen «gruppe-programvare»
2. Windows-NT, Macintosh og UNIX vil være viktige operativsystem framover
3. OS/2 vurderes til å være et nisje-operativsystem, bare for spesielle områder
4. Intels dominerende posisjon forventes brutt
5. 486-prosessor anbefales nå for PCer
6. Totale brukskostnader for Macintosh over en 5 års periode ligger ca 10,000 Kr lavere pr år enn PC med DOS

Stig Ole Johnsen
IT-sjef
UNIT

Nye KERMIT utgaver på ugle.unit.no

I høst kom MSKERMIT utgave 3.12 for MSDOS og C-Kermit 5A - edit 188 release.

C-Kermit

C-Kermit er en utgave skrevet i språket C, og det er den utgaven som nå er utgangspunktet for installasjonen på en rekke maskintyper.

Vi har hentet C-Kermit for UNIX, OS/2 og VAX/VMS. Se filen ckaaaa.hlp i katalog pub/kermit/unix om distribusjonen.

Filen pub/kermit/unix/ckuker.sun4 er en eksekverbar utgave for SUN4

I katalogen pub/kermit/os2 er det en utførbar utgave og i underkatalogen c-kermit er kilde-koden som er spesiell for OS/2 utgaven. Merk at Kermit er en terminalemulator for OS/2 som kan brukes over et nettverk som bruker TCP/IP protokollene (Internet)!

Hvis en skal lage en ny utførbar utgave for OS/2, må en benytte filene både i OS/2 katalogen og i UNIX katalogen.

MSDOS KERMIT

Den nye utgaven av terminalprogrammet MSKERMIT er i katalog pub/kermit/msdos/kerm312

Se filene LESMEG, READ.ME og runit.doc (ev. runit-doc.7bit)

Vi har oppdatert oppstartfilen mskermin.run til v. 3.12. Filen runit.doc (runit-doc.7bit) forteller hva vi har definert i mskermin.run, og runit.doc inneholder også også en kort brukerveiledning for MSKERMIT.

Merk at også MSKERMIT kan brukes over nettverk som bruker TCP/IP protokollene. Kermit kan være et alternativ eller supplement til Telnet programmet.

Kermit er et godt, gratis terminalprogram for den som skal ringe opp en datamaskin vha. et modem.

Ingres relasjonsdatabase

RUNIT administrerer en «site» lisens for UNIT- og SINTEF-miljøet.

Lisensen dekker følgende utstyr og operativsystem:

- DEC VAX/ VMS
- DEC Ultrix
- HP 9000/400 HPUX
- SUN 3 SUNOS 4
- SUN 4 SUNOS 4

Lisensen dekker bl.a. følgende moduler:

- Database (basis program), med SQL, QUEL osv.
- ABF/4GL (Application by Forms), menystyrt utvikling av skjermbilder og program
- Embedded C - kaller Ingres fra C
- Embedded Fortran - kaller Ingres fra Fortran
- Ingres Net - applikasjon på en maskin kobles til database på annen maskin
- TCP/IP protokollstøtte
- DECNET protokollstøtte (inkl. Pathworks)
- Windows/4GL - lag portable, objekt-orienterte applikasjoner som kan kjøres fra Windows på PC, OSF/Motif eller andre grafiske grensesnitt uten kodeendringer.

Kostnadene ved lisensen avhenger av maskintyper. Det betales en årlig avgift pr. CPU Ingres er installert på.

For informasjon og betingelser kontakt:

Bjørn Gifstad,
SINTEF RUNIT, telefon 07 59 29 66.

MINITAB statistikkprogram

Dette er et enkelt statistikkprogram. Lisensen gjelder for PC/DOS, og koster 735 kr. pr. bruker i engangsavgift.

For informasjon og betingelser kontakt:

Kjersti Engh-Halstvedt,
SINTEF RUNIT, telefon 07 59 20 49.

Hvordan finne e-post adressen?

Et mer og mer vanlig spørsmål å få er «Hvordan finner jeg e-post adressen til ...?»

Vi skal her se på endel tjenester som nå finnes for å lete fram e-post adresser - for personer over hele verden. Det som jeg beskriver her er sikkert ikke alle muligheter som finnes; dette er det jeg har funnet fram til etter noe testing med de programmene jeg har tilgang til.

Først kan vi si at den tryggeste metoden er å ringe eller skrive til den en skal kommunisere med og få e-post adressen direkte. Be gjerne vedkommende om å sende deg en melding først, da får du testet forbindelsen og har en adresse som fungerer.

Det vi skal beskjefte oss med er hva vi kan benytte for å søke selv over nettet, enten ved å bruke program som er installert på vår egen maskin eller ved terminaloppkopling mot maskiner på nettet og bruk av program der.

Vi har to hovedangrepsveger. Det normale og mest ønskelige er at vi søker i en katalog vha. personens navn og navnet på den institusjonen vedkommende tilhører. Men rundt om er ikke alle personene som bruker e-post registrert i de katalogene vi slår opp i, og det er mange institusjoner rundt i verden som ikke er tilknyttet noe katalogsystem.

En e-post installasjon har ofte en adresse `postmaster@domenenavn`, f.eks `postmaster@runit.sintef.no`. Det er mulig å sende en melding til postmaster og spørre etter adressen til en person. Derfor er angrepsveg nr. 2 å søke etter domenenavnet til institusjonen der personen arbeider eller er student.

Det å finne domenenavnet kan også være nyttig hvis en f.eks vil kontrollere en adresse som ikke fungerer. Det kan også være at en lur på hvilken institusjon som skjuler seg bak et domenenavn, og det kan de samme verktøyene fortelle oss om.

En e-post adresse vil ofte være slik: `brukernavn@maskin.avd.org.land`, f.eks `pwo@svane.runit.sintef.no`. Her er svane navnet på en maskin i domenet `runit.sintef.no` og `pwo` er Per Wolds brukernavn på denne maskina. Brukernavnet kan f.eks. istedet være et fornavn, og vi kan finne adresser med tilsvarende brukernavn uten maskinnavnet med - bare `avd.org.land`. Slike adresser er vanlige i USA.

Slike brukernavn er ikke særlig selvforklarende, så det ønskelige, og det som mer og mer er tatt i bruk, er formen `fornavn.etternavn@avd.org.land`. Der dette er tatt i bruk, er det nok å søke fram domenenavnet til avdelingen vedkommende er ansatt i - ev. bare til organisasjonen hvis den ikke er for stor. Regelen er også at norske æ, ø og å i fornavn og etternavn skrives som a, o og a.

Ved UNIT og SINTEF er `fornavn.etternavn` formen tatt i bruk mange steder, og slik skal det bli for alle. Det finnes en liste over instituttene og avdelingens e-post adresser (se RUN-NYTT nr. 4, 1992), og når en vet personens navn og hvor han arbeider, er en slik liste det eneste en trenger for å få rett e-post adresse. Lista kan hentes fra `ugle.unit.no`, fil `info/nettinfo/epost.unit` og med Gopher fra menyen til Universitetet i Trondheim.

Merk at i de katalogene vi slår opp i, kan vi i tillegg til e-post adressen ofte også få telefonnummer, postadresse. etc. En slik katalog kalles ofte «en hvite siders katalog» - til sammenligning med telefonkatalogen.

SØK MED NAVN

a) X.500 katalogtjeneste

X.500 er en CCITT standard for en katalogtjeneste. UNINETT har en katalogtjeneste basert på denne standarden, og vi er knyttet sammen med tilsvarende tjenester i andre land. Dette er en felles «hvite siders katalog» for hele verden!

I katalogen er det lagt inn opplysninger om personer og organisasjoner. For Norge inneholder den opplysninger om ca. 750 organisasjoner. Informasjonen for de institusjonene som ikke er UNINETT medlemmer er hentet fra Statens Informasjonstjeneste.

I dag er antall registrerte UNINETT medlemsorganisasjoner 124 - noen henger etter med registreringen. Det er registrert 7730 personer fra 50 organisasjoner. Blant disse er 5680 ved UiO, hvor en har foretatt en registrering sentralt. Vi ser at registreringsgraden er altfor lav. Alle kan registrere seg selv, mens for å få registrert alle i en organisasjon må endel formelle ting være i orden.

Dette er nå ordnet for SINTEF, så en felles registrering for SINTEF kommer nå. Men inntil en felles registrering skjer for din organisasjon - registrer deg selv! Kontakt din lokale hjelpe-tjeneste for hvordan det gjøres.

På verdensbasis var det i april 1993 tilsammen 1078 000 poster i katalogen, derav 703 160 for USA. For Sverige er katalogen spesielt god - vi fikk nettopp en trykt utgave på 470 sider utgitt av SUNET: «Datorpost 1993».

Søking i X.500 katalogen:

For søking i katalogen har vi følgende muligheter:

- 1) Med et UNIX program som heter directory. Dette programmet har UNINETT laget.
- 2) Med en e-post melding til adressen `directory@uninett.no`
- 3) Med kommando i e-post programmet EAN
- 4) Ved å slå opp interaktivt i katalogen med et program

Med de tre første måtene bruker vi kommandoen `find`:

```
find person:organisasjon;land
```

Vi kan bruke * som jokertegn («wild card»).

Vi viser bruk vha. noen eksempler:

```
find dahl          - i egen organisasjon
find dahl:Univ i Oslo - ved UiO
find d*:uio        - personer med navn d...
                   ved UiO
find :uio          - Informasjon om
                   organisasjonen UiO
find ;*            - Liste over deltakende land
find *;usa all     - Liste over organisasjoner
                   i USA som deltar i tje-
                   nesten. Fullstendig liste
```

```
find *.nysernet;usa - alle registrerte under
                   organisasjon
                   Nysernet i USA
find d*:uio all     - alle med navn d...
find d*:uio max 50 - inntil 50 navn
```

Merk tilleggene `all` og `max ...` i kommandoene. Som standard svar får en bare et bestemt antall tilslag på søkingen (25) og derved ikke alltid alle en kan få. Dette endres med `all` eller `max ..`

Et eksempel på en e-post melding:

```
To:    directory@uninett.no
Subject: find
```

```
find olsen:uib
```

Merk at kommandoen `find` også står i emnefeltet.

Vi får svaret tilbake fra katalogen i en e-post melding.

Interaktive søkeprogram (alternativ 4):

Det finnes noen interaktive program - både tegnbaserte program for terminaler og PCer med terminalprogram, X-baserte program for arbeidsstasjoner og X terminaler (pek og klikk) og program for Macintosh. Disse kan installeres lokalt.

Noen av disse programmene kan vi også bruke ved å kople oss opp til maskiner i nettet hvor det er etablert et spesielt brukernavn som bare gir tilgang til denne tjenesten.

Program:

- 1) `de`
Dette et tegnbasert program for de som bruker terminalprogram. Programmet spør, og det er både nyttig og enkelt å bruke.
- 2) `xdi`
Dette er et X basert program. Vi får valg å klikke på - ulempen er at det kan dukke opp vel mange vindu før vi er ferdig.
- 3) `AddressFinder`
Dette er et nytt program utviklet av UNINETT - i dag er programmet ferdig for Macintosh og første utgave for UNIX er under fullførelse (et X basert program).

Åpne kontoer:

- 1) Telnet runix.runit.sintef.no -
brukernavn :wp. (Programmene de og xdi)
- 2) telnet 128.86.8.56 -
brukernavn dua. (Programmet de)
Dette er «PARADISE -
the COSINE Directory service» i England.
- 3) telnet 130.239.16.15 -
brukernavn de. (Programmet de) (Sverige)

Merk at vi har tilgang til de samme katalogdata uansett hvilket land vi kopler oss opp mot.

I Gophermenyen for tjeneren til Universitetet i Trondheim har vi lagt inn valg for oppkopling mot runix. Vi må selv skrive brukernavnet wp. Denne åpne brukeren anbefales, og særlig programmet de. I andre Gopher menyer rundt om finnes tilsvarende oppkoplinger mot åpne kontoer.

DATAPAK og EMBP (før IXI) adresser:

For PARADISE: 23421920014853 (DATAPAK)
20433450400253 (EMBP)

Til RUNIX: 2422530001001 (DATAPAK)
20434240001001 (EMBP)

Merk at katalogtjenesten er en tjeneste beregnet for søking, det er begrenset hvor store lister vi kan be om å få ut på en gang. Hvis vi vil vite hvilke organisasjoner som er registrert i Norge, får vi bare de 100 første hvis vi ber om alle. Vi må søke vha. deler av navn. Vi får personnavnene sortert alfabetisk etter fornavn.

b) CSO navnetjener

I Gopher finner en i menyene innslag for søking etter adresser. Dette er oftest en såkalt CSO navnetjener - i Gopher er det definert en egen datatype for en slik «CSO phone-book server». Alle menyer avsluttes med <cs>.

Disse tjenerne er satt opp for hver institusjon for seg - her er det ikke en sammenknyttet internasjonal tjeneste som for X.500.

Det kan være at denne tjeneren benytter informasjonen i X.500 databasen for egen institusjon.

Ved UiO er dette tilfellet - vi finner «Let etter person i X.500 katalogen <cs>» i Gopher-menyen til «Universitetet i Oslo». Her brukes brukergrensesnittet og søkemekanismene til CSO navnetjeneren, og vi kan bare søke etter personer ved UiO.

Vi kan søke på navn, telefonnummer, e-post adresse og adresse.

c) Whois database

Dette er en tjeneste innen Internet.

Det er en hoved WHOIS database for Internet ved noden nic.ddn.mil i USA. Denne databasen inneholder opplysninger om registrerte domener og nettverk i Internet og om brukere. Alle brukere kan registrere seg selv der. Når det gjelder personer, vil vi finne personer ansvarlig for domener og nett, men det er også spesielt en tjener for nettet .mil i USA

I Europa er det en tilsvarende tjener med adresse whois.ripe.net. RIPE er en Europeisk samarbeidsorganisasjon innen Internet.

En rekke institusjoner, særlig universiteter i USA, har opprettet sin lokale WHOIS tjener med informasjon om personer ved institusjonen. Det eksterer en liste over hvilke tjenere som finnes. Den kan hentes med anonym FTP fra adressen sipb.mit.edu - fil pub/whois/whois-servers.list

Vi søker etter en person slik:
whois -h tjenernavn personnavn.

Et eksempel:

Whois tjeneren ved University of Minnesota har adressen umn.edu. Vi søker etter Mark McCahill på følgende måte:

```
whois -h umn.edu "McCahill, Mark".
```

Vi får telefonnummer, postadresse, e-post adresse, etc.

Når vi ikke oppgir tjenernavn, søker vi basen ved nic.ddn.mil - f. eks. slik: whois eidnes.

d) Finger

Dette er en Internet tjeneste for å finne en persons brukernavn på en maskin. Vi må kjenne domenenavnet til maskinen (maskin.avd.org.land). En e-post adresse som vil kunne brukes er brukernavn@mask.avd.org.land. Denne fremgangsmåten må vi bare bruke hvis vi ellers ikke kan få tak i e-post adressen. Det vil ikke være rett adresse vi får hvis institusjonen bruker adresseformen fornavn.etternavn@avd.org.land

Den informasjonen vi får med finger om en person vil variere. Vi får bl. annet det som brukeren legger inn om seg selv i en .plan fil.

Eksempler:

finger olsen@due.unit.no

Brukerne med navn Olsen på due.unit.no

finger per@solan1.solan.unit.no

Alle med fornavn Per

Med f.eks. programmet host (host domenenavn) kan vi kontrollere om det domenenavnet vi har fått tak i tilhører en maskin, og som vi kan bruke finger mot, eller om vi er høyere opp i domenehierarkiet (avdeling eller organisasjon). Med «host -opsjoner domenenavn» kan vi få lister over underdomener og maskinadresser. (Se senere i artikkelen).

Det er eksempler på at institusjoner - vel særlig i USA - har lagt hele sin persondatabase tilgjengelig via finger programmet. Da kan det være at vi søker i samme databasen som med whois programmet, og at begge muligheter kan brukes. Et eksempel er MIT, hvor vi kan søke ved å skrive "finger person@mit.edu" eller "whois -h mit.edu person". Vi får hjelp vha "finger help@mit.edu".

e) Netfind tjenerne

Vi oppgir til tjeneren Netfind navnet på en person og en grov beskrivelse av hvor personen arbeider, og så søker Netfind tjeneren ut i Internet for oss. Netfind bruker bl. annet finger tjenesten.

Vi kopler oss opp til en Netfind tjener med telnet - f.eks.

telnet bruno.cs.colorado.edu

Vi velger kommandoen search og kan f.eks. skrive:
schwartz boulder colorado university

Navnet (schwartz) kan være fornavn, etternavn eller brukernavn, og vi kan bare ha et navn. Vi kan ha flere ord for å beskrive stedet. Hvis vi ikke har oppgitt stedsbeskrivelsen entydig nok, får vi en liste over noen av de domener og organisasjoner vi får tilslag på, og spørsmål om å foreta en nøyere søk.

Hvis vi kjenner organisasjonens domenenavn kan vi oppgi den istedet - uten punktum mellom navnene: schwartz cs colorado edu

Dette siste er nyttig hvis vi vet noe, men ikke alt om domenedelen av en e-post adresse til en person.

f) Knowbot

Dette er også en tjeneste som via et felles brukergrensesnitt foretar søking for oss i en rekke tjenere, også av ulik type - tjenere vi også kan bruke direkte.

Knowbot kan vi nå pr. e-post og via telnet til en tjenermaskin i USA.

E-post adresser: kis@nri.reston.va.us
kis@regulus.cs.bucknell.edu

Telnet adresser - ikke passord:
nri.reston.va.us 185
regulus.cs.bucknell.edu 185

Vi søker ved å skrive personens navn. Vi kan begrense søket til et land, en organisasjon og en eller flere katalogtjenester. Kommandoen services viser oss de tilgjengelige katalogtjenestene. Eksempler er whois@nic.ddn.mil og MCIMail katalogtjeneste.

Vi oppgir fornavn og etternavn.

g) Andre tjenester

- i) En katalog over IBM ansatte kan vi slå opp i ved å sende en e-post melding til adressen nic@vnet.ibm.com med kommandoen whois etternavn, fornavn i emnefeltet eller i meldingen.
- ii) Det finnes en tjeneste som samler inn e-post adresser til personer som har sendt inn innlegg i NetNews. Denne databasen kan vi

søke i ved å sende en e-post melding til mail-server@pit-manager.mit.edu med send usenet-addresses/navn i meldingen. «Navn» kan være flere ord med mellomrom mellom - ord som vi kan tenke oss kan være i adressen, som fornavn, etternavn, del av domenenavn.

Denne databasen kan vi også søke i med informasjonsprogrammet WAIS - databasen heter der usenet-adresses.

Merk at denne tjenesten bare samler adresser fra innlegg sendt til internasjonale lister.

- iii) I Norge er TelePost A/S en kommersiell e-post leverandør (Telemax.400). TelePost har en elektronisk katalog. De har også trykket en papirutgave, og en ny utgave av den er bebudet i år.

Den elektroniske katalogen brukes slik:
To: katalog@katalog.op-max.telemax.no
Subject: finn

e: etternavn
f: fornavn
org: firmanavnet der personen er ansatt

SØK ETTER EN INSTITUSJONS DOMENENAVN

Vi nevnte at vi kan be om hjelp til å få en adresse ved å sende en melding til adressen postmaster@domenenavn - hvis postmaster adressen finnes for domenenavnet.

Hvis organisasjonen eller underavdelingene har innført adresseformen fornavn.etternavn@domenenavn, har vi ved å finne domenenavnet nok til å kunne sende en melding.

Vi kan utfra domenenavnet også kanskje nøste opp etter andre tråder.

a) Domener i Norge:

UNINETT har en liste som kan hentes fra UNINETTs tjener UNINETTINFO i fil uninett/uninettmedl.adresser: «Oversikt over UNINETT medlemmer og tilhørende domenenavn, postsystem og e-post adresser».

I denne lista står også e-post adressene til avdelinger og institutt innen universitetene og noen andre institusjoner.

Det er også som nevnt en liste over e-post adresser til institutt og avdelinger ved UNIT og SINTEF.

b) Nodenavn i EARN/BITNET

Alle noder i EARN og BITNET i hele verden har et entydig navn. Vi sender e-post fra Internet og X.400 postprogram til en bruker på EARN/BITNET med adressen: brukernavn@nodenavn.bitnet

I UNINETTINFO har vi to lister over alle EARN/BITNET nodenavn i verden (ca 3400):

nettinfo/bitnet.nodeliste	En alfabetisk liste
nettinfo/bitnetnodes.info3	En liste sortert på land

Disse listene i UNINETTINFO er ikke nødvendigvis helt oppdatert.

c) Internet

Det er ingen lister over Internet noder - det er også så mange av dem (1 133 000 pr. januar 1993). Men vi kan bruke WHOIS databasen vi nevnte før for å finne hoveddomenenavn for en institusjon. Hvis vi søker etter en institusjon i USA bruker vi nic.ddn.mil, hvis institusjonen er i Europa bruker vi whois.ripe.net. Det er gjerne andre slike databaser andre steder i verden.

Bruk av WHOIS:

Vi vet at det er en institusjon i USA som heter University of Notre Dame. Vi skriver whois "University of Notre Dame". Vi får vite at domenenavnet er nd.edu, og får en liste over noen underdomener. I lista står det et navn mellom parenteser. Dette er en entydig identifikasjon (handle) av dette innslaget i databasen. I vårt tilfelle står det f.eks. thor-nd for domenet thor.cc.nd.edu. Ved å skrive whois thor-nd får vi så mer informasjon om dette underdomenet.

Databasen ved whois.ripe.net i Europa bruker vi interaktivt. Oppkopling: telnet whois.ripe.net

Vi kommer til en informasjonstjener for RIPE med flere valg. Informasjon om domener finner vi ved

å velge: 3 - Keyword Search of the NCC Document Store (WAIS). Da bruker vi informasjonstjeneste-programmet WAIS. Når vi får menyen «Source Selection» velger vi basen ripe-database. Så kan vi i Keywords feltet f.eks. skrive Universitetet i Trondheim. Vi får en meny vi kan be om mer fra - en meny med både personnavn og domene-navn og -adresser.

HOST:

Det finnes program for å få lister over navn på underdomener og over maskinnavn og -adresser. Host er et program, Nslookup et annet.

Her skal vi med noen eksempler vise bruk av «host» - se ellers artikkelen «Internet: Hva er maskinens og brukerens navn?» i RUN-NYTT nr. 1, 1991. Artikkelen er lagret på ugle.unit.no, katalog info/artikler og under Gopher.

Noen eksempler - se ellers «man» siden for programmet.

host due.unit.no

Vi får IP-adressen til maskinen due.unit.no

host -l sintef.no

Vi får en liste over underdomener til sintef.no

host -t ns -l sintef.no

Vi får en liste over navnetjenere for sintef.no og underdomener

host -t mx -l sintef.no

Vi får en liste over e-post domener og hvilke maskiner som er «postkontor»

host -l runit.sintef.no

Vi får en liste over maskinadresser under domenet runit.sintef.no

host -l uio.no nac.no

Vi bruker navnetjeneren nac.no ved UiO

Dette gir oss kanskje tråder å nøste videre med. Hvis vi finner en sannsynlig maskinadresse kan vi f.eks. bruke programmet finger til å finne en persons e-postadresse. (Se foran). En mulig maskin å prøve på, er maskinen som er postkontormaskin.

d) WAIS database

Det er en WAIS database med navn "domain-organizations". Denne bygger på en «seed» database for Netfind. Det finnes gjerne i dag også andre WAIS databaser, og WAIS er en informasjonstjeneste med stadig flere databaser, så her kommer mer.

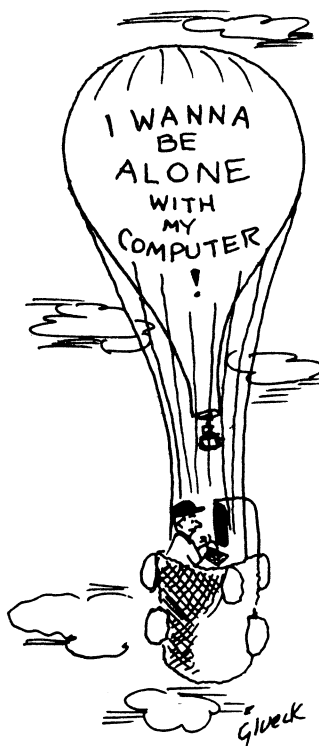
TILGANG TIL DISSE TJENESTENE MED GOPHER

Fra menyer i informasjonssystemet Gopher kan vi kople oss opp til tjenester av ulik type. Jeg nevnte foran at Gopher har definert en egen datatype for «CSO phone book servers». Vi kan fra Gopher kople oss opp med telnet til maskiner i Internet.

Det foregår rundt om en systematisering av Gopher menyene med samling av tilhørende tjenester i felles menyer. Vi kan direkte utnytte et slikt arbeid gjort andre steder - f.eks. i USA.

Jeg skal nevne noe jeg har funnet fram til, det vil helt sikkert komme nye menyer og nye tjenester etter hvert.

a) «All the directory servers in the world»

Det største menysettet jeg har funnet er i Gopher tjeneren til Notre Dame University i USA. Gå til gopher.nd.edu, velg «Phone books - Other Institutions». Her finner vi valget «All the directory servers in the world» - med 13 sider med menyvalg. Det er også foretatt en gruppering etter verdensdel.

Oppkopling til dette menysettet er satt opp som valg også i andre Gopher-tjenere.

Vi finner der også lista over

alle whois tjenerer som finnes.

b) University of Minnesota

Ved å skrive "gopher gopher.micro.umn.edu" kommer vi direkte til Gopher tjeneren til University of Minnesota. Der velger vi «Phone books».

Så kan vi f.eks. velge «Whois searches». Bak valget «Internet-wide e-mail address searches» finner vi bl. annet Netfind tjenere. Hvis vi velger «Phone books at other institutions», kommer vi til menyen ved Notre Dame University.

c) X.500 katalogen

Begge de to nevnte Gopher tjenerene har valget «X.500 gateway (experimental). Da kopler vi oss opp til University of Minnesota.

Vi finner denne portnertjenesten nærmere oss - ved UiO og ved Universitetet i Umeå.

Oppkopling:

Til UiO: Velg "Universitetet i Oslo" og undermenyene: "UiO tjenester", Tjenester og "Bla i X-500 katalogen".

Til Umeå - direkte:
gopher hypatia.umdc.umu.se 7777

Vi får en meny for hvert land, og vi kan få fram opplysningene i X-500 katalogen både om institusjoner og om personer.

d) Canada

Informasjon om domenenavn i Canada kan vi få via Gopher til nstn.ns.ca. Vi kan også bruke anonym FTP til ftp.cdnnet.ca eller e-post til archive-server@relay.cdnnet.ca

MER LESESTOFF

For de tjenestene vi har beskrevet er det diverse «Help» informasjon å ta fram - i programmene eller som «man sider». Tjenestene er også beskrevet i diverse oversikter, f.eks. over Internet tjenester.

For denne artikkelen har jeg hentet endel fra følgende oversikt som sendes regelmessig over nettet:

Jonathan I. Kamens:

FAQ: How to find people's E-mail address».

Den kan bl. annet hentes fra UNINETTINFO - fil: nettinfor/e-mail-addresses.find

MASKINER OG PROGRAMMENE

De programmene vi har nevnt her er tilgjengelig på UNIX maskiner og delvis på PCer og Macintosh maskiner:

a) X.500 katalogprogram.

Programmene directory, de og xdi er UNIX program. AddressFinder finnes for Macintosh, og snart for UNIX. Macintosh programmet kan hentes fra aun.uninett.no, fil pub/katalog/AF.sit.hqx

For PCer er det i dag dårlig med program, men noe kommer sikkert snart.

b) Informasjonstjenesteprogrammet Gopher

Gopher finnes for UNIX maskiner (gopher og xgopher), for PC og for Macintosh.

c) Whois, finger og host er UNIX program

Whois og host er ikke en del av en standard UNIX installasjon.

d) Informasjonstjenesteprogrammet WAIS

WAIS er et program for UNIX (swais og xwais) og PC.

Disse programmene kan hentes fra ugle.unit.no med anonymous FTP.

FRAMOVER

Denne artikkelen viser at det i dag er en rekke ulike veier å gå, og at det egentlig er et uoversiktlig område. Men det arbeides med saken rundt om.

En viktig satsning er X.500 kataloger. Her må vi vente å finne flere personer og ny og bedre programvare. Innen Internet arbeides det med en ny Whois++ protokoll, og det er en arbeidsgruppe for "Integrated Directory Services":

Knut L Vik

Archie tjener i Sverige

Archie er en tjeneste for å finne «hvilket FTP arkiv har programmet ...?» En Archie tjener samler informasjon om filnavn fra arkiv rundt om og lager en samlet database av dette. Vi kan søke med programnavn som stikkord. Vi får tilbake FTP arkivets adresse og filnavnet, og henter selve programfilen med FTP.

Vi fortalte om Archie i RUN-NYTT nr. 2, 1992. Da var den nærmeste Archie tjeneren i Finland - med adresse nic.funet.fi

Nå er det også etablert et Archie tjener i Sverige: archie.luth.se. Bruk gjerne denne!

Vi kan nå Archie tjeneren og foreta søk på 3 måter:

- 1) Vi kan sende en e-post melding - til archie@archie.luth.se
- 2) Vi kan kople oss via telnet til Archie tjeneren - til archie.luth.se - og oppgi brukernavnet archie når maskinen spør etter brukernavn.
- 3) Vi kan installere et klientprogram som kommuniserer med tjeneren - archie (tegnbasert) eller xarchie (X Windows basert).

Vi får en brukerveiledning for e-post brukerne ved å sende kommandoen help, og for klientprogrammene er det en «man side».

Det interaktive programmet på tjeneren har innebygget hjelp. Dette programmet har en nyttig kommando «mail» som vi kan bruke til å sende resultatet av en søking hjem til egen e-post adresse.

De viktigste søkekommandoene er:

list	(liste over ftp tjenerer som tjeneren dekker).
prog	(hvor er programmet),
site	(innholdsliste for en gitt FTP tjener)
whatis	(liste over programnavn).

Knut L Vik

UNINETTINFO

Vi har rundt om i dette RUN-NYTT referert til UNINETTs informasjonstjener, UNINETTINFO. Her er det filer med dokumenter - om tjenester, brukerveiledninger, etc.

UNINETTINFO er tilgjengelig på følgende måte:

- 1) Med en e-post melding til adressen info@uninett.no. Start med å sende help enten i meldingens emnefelt eller som eneste ord i meldingen.
- 2) Med «anonymous» FTP til aun.uninett.no - katalog uninettinfo.
- 3) Med Gopher - velg «UNINETT informasjon» eller «UNINETT informasjonstjener» i din Gopher meny. Direktekopling - skriv: gopher gopher.uninett.no 8300.

Merk at filen innhold.oversikt (Gophermeny: En emnesortert innholdsliste..) inneholder en emnesortert filliste, og at filen Index i hver katalog forteller om filene i katalogen.

Knut L Vik

IBMs FTP tjener i Europa

IBM Europa (Scientific & Technical Systems and Solutions) har nylig etablert en FTP tjener med AIX (IBM UNIX) programvare.

Adresse er: ftp.ctp.se.ibm.com
(192.36.23.44)

To av katalogene: pub/aix3/Cluster-
paralell og pub/ibminfo

Det vil bli installert mulighet for å hente informasjon fra tjeneren med e-post.

Knut L Vik

BIBSYS - søkeresultatet

Vi har i flere artikler i RUN-NYTT vist hvordan vi selv kan søke i BIBSYS fra en maskin tilknyttet UNINETT (eller lokalnettet ved UNIT/SINTEF) - enten ved oppkopling til maskina og interaktiv søking eller ved å bruke e-post.

Det er en fordel om vi kan få resultatet av søket overført til egen lokal datamaskin, særlig hvis søket gir oss mange referanser som vi vil ta vare på. Vi kan da lagre søkeresultatet på en fil og vi kan skrive det ut på lokal skriver.

Vi skal her vise noen måter å få overført søkeresultatet på:

UTSKRIFT AV SKJERMBILDER

Vi kan «dumpe» skjermbilder - et for et - på en skriver tilknyttet vår mikromaskin, eller på en fil - ved å trykke på PrtSc tasten eller med passende programvare. Hvis vi har mulighet for «klipp og lim» (Windows eller en Macintosh maskin) kan vi bruke det, også over flere skjerm-sider.

"LOGGING PÅ FIL"

Hvis vi bruker en mikromaskin som terminal kan vi - hvis terminalprogrammet har muligheten - samtidig få utskrevet søkeresultatet på skjermen og på en lagerfil. Dette kalles «logging».

Men merk at da må vi bruke BIBSYS i såkalt linjedialog - BIBSYS maskinen sender da ingen tegn til skjermen for menyhåndtering, utheving av skrift, etc. Slike styretegn sendes når vi bruker søkeprogrammet PUBSØK og GENSØK i skjermmodus, og da blir disse «tegnene» også logget og vi får mye rart innimellom teksten vi skal ha. Linjedialog er en del av GENSØK. Vi søker med GENSØK kommandoer.

Linjedialog kan vi få ved oppkopling via RUNITs linjesvitsj og bredbåndsnett, ved oppringt samband og via DATAPAK. Vi kan ikke få linjedialog med telnet direkte til castor.bibsys.no og pollux.bibsys.no Men det er mulig å bruke telnet (ikke TN3270) og linjedialog via Internetadresse til RUNITs linjesvitsj eller RUNITs DATAPAK tjener (PAD).

Vi velger linjedialog ved å svare TTY når vi får spørsmål om terminaltype, eller ved å skrive kommandoen defin dialog=linje i GENSØK. Se ref. 1 for mer om linjedialog.

Hvis vi kopler oss opp til BIBSYS fra en UNIX arbeidsstasjon kan vi logge det som skrives til skjermen med programmet tee. Vi skriver: «telnet internetadresse & tee logfilnavn». Da kjører tee i bakgrunnen og tar imot alt.

Mulighet for «logging» har de fleste terminalprogram, et eksempel er KERMIT. Fordelen med linjedialog og «logging» er at da kan vi ta vare på hele søkesesjonen. Merk at vi i linjedialog ikke får ekko fra BIBSYS maskinen for de tegnene vi skriver på tastaturet. Vi må slå på «lokal ekko» i terminalprogrammet (i KERMIT: set local-echo on).

SØK PR. E-POST

Vi kan søke ved å sende en e-post melding til adressen genserv@nobibsys.bitnet. Da får vi resultatet tilbake i en e-post melding. Se ref. 2. Vi får en brukerveiledning ved å sende en melding med ordet info i emnefeltet.

SEND SØKERESULTATET PR. E-POST

BIBSYS har lagt inn mulighet for å sende søkeresultatet med e-post fra BIBSYS maskinen til hvilken som helst e-post adresse. Vi skriver p=mail i «skriv» kommanden - f.eks. «skriv 1-10 p=mail». Vi får et skjermbilde hvor vi fyller inn e-post adressen.

Men merk følgende: Når e-post meldingen sendes fra BIBSYS maskinen vil e-post programmet sende en melding til skjermen: «Mail forwarded to ...». Hvis vi får denne meldingen, brukes hele skjermbildet, vi får «holding» skrevet i nederste høyre hjørne, og alt låser seg. Den eneste måten vi kan komme videre på, er å sende kommandoen CLEAR. Hvilke tastekombinasjoner vi da må bruke, er avhengig av terminalprogrammet vi bruker. Hvis vi bruker telnet og inngangen castor.bibsys.no, finner vi dem i terminal-

serverens hjelpeskjerm som vi får fram med ESC h (tastene ESC og h etter hverandre). For terminaltype VT100 står det der at ESC z gir CLEAR. Esc . ser også ut til å virke.

Den som bruker et TN3270 program henvises til brukerdokumentasjonen for programmet for hvordan CLEAR sendes. Med NCSA TN3270 programmet for PC brukes ctrl z (begge taster samtidig).

OVERFØR SØKERESULTATET MED FTP

En annen elegant måte BIBSYS har lagt opp til for overføring av det vi får med «skriv» kommandoen, er overføring med filoverføringsprogrammet FTP til egen bruker på lokal maskin. Vi skriver i GENSERV p=ftp - f.eks. «skriv 1-10 p=ftp».

Vi får en menyskjerm hvor vi skriver inn maskin-adresse, brukernavn og passord. Vi kan også velge tegnsettet vi vil få teksten oversatt til. Mulighetene er 7 bit ASCII, 8 bit ISO ASCII og IBM 850 (PC). Vi kan få æ, ø og å på rett måte. Med e-post får vi 7 bit ASCII tegn.

Merk at vi bør bruke TAB tasten for å vandre mellom feltene.

Det kan hende at vi prøver å skrive på skjermen utenfor innskrivingsfeltene. Da kan skjermen låse seg - vi får beskjeden nederst «Not here». For å løse opp dette må vi sende RESET.

For telnet inngangen på castor.bibsys.no finner vi tastekombinasjonen for RESET i den nevnte hjelpeskjermen. Prøv med ctrl a (begge tastene samtidig). Den samme hjelpeskjermen (side 2) viser også hvilke tastekombinasjoner som tilsvarende PF tastene. Hvis alt har låst seg, eller hvis vi ved avslutning av BIBSYS ikke automatisk blir koplet bort fra BIBSYS inngangen, vil ESC xx bryte forbindelsen med BIBSYS maskinen.

Merk at e-post og FTP fra BIBSYS maskinene er knyttet til GENSØK kommandoen «skriv». Hvis vi får mange tilslag på en søk og vil ta vare på alle for oversiktens skyld, vil «skriv» kommandoen gi mye tekst. Da er lista med en linje pr. bok bedre å bruke. Det er den lista vi får først etter søket og med kommandoen «list». For å få overført den lista, må vi bruke metode 1 - 3.

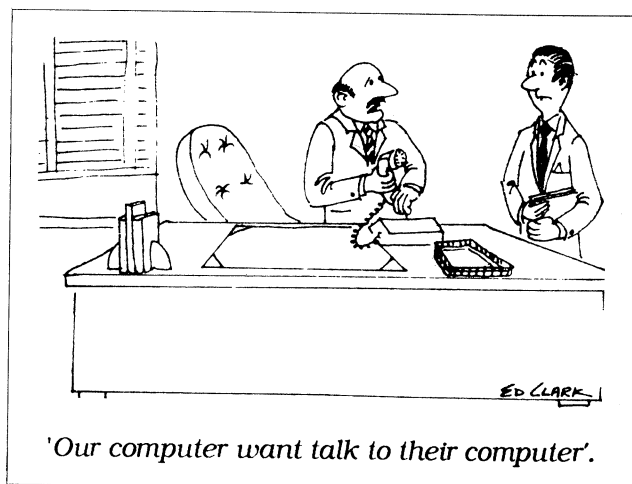
Overføring med FTP kan vi også gjøre fra PUB-SØK. Etter at vi har merket ønskede referanser i trefflista med «s», trykker vi først PF12 (= flere kommandoer) og deretter PF11 (=FTP).

Det er også mulig å få satt opp en lokal skriver på en maskin tilknyttet UNINETT som skriver for BIBSYS maskinen (LPR skriver). Vi kan da sende søkeresultatet direkte til en skriver i lokal-miljøet. Hvis mange bruker BIBSYS et sted er dette en god løsning. Ta kontakt med BIBSYS for å få vite hvilke krav som stilles for det. Se ref. 4.

REFERANSER

- 1) Bruk BIBSYS fra eget kontor.
RUN-NYTT nr. 4 1991
UNINETTINFO fil: bibliotek/bibsys.bruk
- 2) «Ny tjeneste - søk i BIBSYS med e-post»
RUN-NYTT nr. 1, 1992
Del av UNINETTINFO filen bibsys.bruk
- 3) Teknisk dokumentasjon:
BIBSYS kommunikasjonsprogrammer og tastaturmaler.
BIBSYS 1992
- 4) Teknisk dokumentasjon:
Kommunikasjon, utskrift, strekkoder.
BIBSYS 1992
- 5) Teknisk dokumentasjon:
Oppkopling av samband
BIBSYS 1992

Knut L Vik

GOPHER

«GOPHERSPACE» ØKER FORT

Vi har i dette nummeret flere steder sagt «hentes med Gopher ...» Informasjonssystemet Gopher har vi beskrevet i tidligere RUN-NYTT artikler (nr. 1, 1992 og nr. 2, 1992). Vi skal ikke gjenta det som står i artiklene, men understreke at antall Gophertjenere og mengden av informasjon og andre tjenester som tilbys via Gopher programmet øker meget raskt i den akademiske verden! Snart har «alle» sin Gopher tjener! Bruken øker tilsvarende - nå er Gopher den 9. mest aktive applikasjonen i Internet.

Som brukere sitter vi med en Gopher klient og kopler oss opp mot Gopher tjenere. Gophertjeneren gir oss en meny. Menyene fører oss til fillagre med informasjon, til inngangen på maskiner med tjenester (eks. BIBSYS), til katalogtjenester, etc. Når vi velger et menyinnslag som peker på en fil, overføres filen til oss. Som jeg nettopp leste et sted: «Gopher gir deg Internets ressurser a la carte».

Gopher klientprogram er enkle å bruke.

Gopherprotokollen er under utvikling, blant annet for å kunne overføre flere typer av data.

Gopher er et forsøk på å hjelpe folk fram i en stor nettverden. Et stort informasjonstilbud gjennom Gopher kan dog føre til en ny uoversiktlig verden. Men det fine er at det foregår systematiseringer rundt menyene, og at vi her direkte kan utnytte det andre gjør. Systematiseringen skjer internasjonalt langs to veier - geografisk og emnevis. Spesielle tjenester samles også i felles menyer - som nevnt i artikkelen om hvordan finne e-post adresser i dette RUN-NYTT.

Gophermenyene for USA er nå delt opp statvis. Det er også et valg «All» - med 19 sider med menyer - i alt 333 menyinnslag. Når vi velger «Europeiske Info Tjenere» møter vi en oppdeling etter land.

Den andre vegen starter vi på ved å velge «Info Tjenere for Faggrupper» i UNINETTs meny for Norge.

DIREKTE OPPKOPLING TIL EN TJENER

Vi setter opp i Gopherklienten en Gophertjener som vi automatisk kopler oss opp mot. Derfra kan vi vandre fra meny til meny. Hvis vi skal til samme sted om og om igjen, kan vi ta vare på valgene vha. det som heter bokmerke og hoppe direkte. Men vi kan også med endel klienter kople oss direkte til en gitt Gophertjener. Vi henviser til bruker-veiledningen for hvordan det gjøres for PC og MAC klienter. For UNIX klienten skriver vi bare: «gopher internetadresse» ev. «xgopher internet-adresse.» Hvis vi vil til UNINETTs tjener UNINETT-INFO skriver vi «gopher aun.uninett.no 8300». Her er 8300 det som heter portnummer.

HVOR FØRER MENYVALGET OSS HEN?

Noen klienter kan fortelle oss hvilken tjener et menyvalg fører oss til - både adresse og katalog. I UNIX Gopher programmet (ikke xgopher) skriver vi = når vi står på en menylinje.

Et eksempel: I menyen for Universitetet i Trondheim (ugle.unit.no) er valget «om nettverk og mail». Vi kommer til en meny med henvisning til endel filer. Skriver vi = foran valget: «UNINETT medlemmer og e-post adresser» får vi:

```
Name= UNINETTmedlemmer og e-post adresser
Type= 0
Port= 8300
Path= /uninett/uninettmedl.adresser
Host= aun.uninett.no
```

Det er denne informasjonen Gopherklienten bruker for å hente filen til oss. Filen uninettmedl.adresser hentes fra adresse aun.uninett.no, port 8300, i katalog uninett.

"Type=0" betyr at det er en tekstfil vi skal hente. "Name=" inneholder teksten i menyen. "Type=1" vil bety at vi kopler oss opp til en ny meny.

NOEN EKSEMPLER PÅ HVA VI KAN FINNE I «GOPHERSPACE»:

a) Ved å skrive «gopher gopher.nd.edu» kommer vi direkte til Gophertjeneren til «University of Notre Dame». Velger vi «None-Notre Dame Information Sources» finner vi f.eks:

- Clinton Administration Information. Via «White House On-line Services», kan vi velge «Remarks of Bill Clinton» og få meldinger fra «The White House. Office of the Press Secretary» (Det samme sendes også til NetNews gruppen alt.politics.clinton)
- Gutenberg Project Electronic Texts etc. Project Gutenberg «scanner» og gjør tilgjengelig på nettet «public domain» litterære og andre tekster (engelske). Under meny «By Title» finner vi «CIA World Factbook» Dette ser ut til å være et nyttig oppslagsverk. Valget «Norway» gir oss 5.5 sider med informasjon - blant annet: «Comparative area: slightly larger than New Mexico»
- Reference Works. Her finner vi «Periodic Table of Elements»

b) Fra vår nasjonale Gophertjener (gopher.uninett.no) kommer vi til menyene for USA via «Andre Info Tjenere», «Nord Amerika» og «USA». Velger vi menyen «General» får vi bl. annet:

- ACADEME THIS WEEK. Her er en oversikt over innholdet i ukeavisen «The Cronicle of Higher Education», etc
- EnviroGopher. «The environmental information gopher server»
- National Science Foundation Gopher
- NASA Goddard Space Flight Senter
- National Institutes of Health (NIH) Gopher

Merk at alle disse valgene fører oss til tjenerne på forskjellige maskiner på Internet, og at vi helt sikkert kan komme til de samme tjenerne via andre menyer også. En god del informasjon er også tilgjengelig via «anonymous ftp» - f.eks. tekstene fra «project Gutenberg»

Ta selv en vandring ut i «Gopherspace» og se hva du finner!

Knut L Vik

TELETEACHING 93

Dette er en stor internasjonal konferanse om bruk av telekommunikasjon i undervisning og arbeid som skal være på NTH 20-25 august 1993. Dette er den 3. TeleTeaching konferanse - den forrige var i Sidney i 1990.

Noen emner: datastøttet læring, elektroniske konferanser, on-line databaser, multimedia, videokonferanser.

Program og registreringsskjema fås fra:

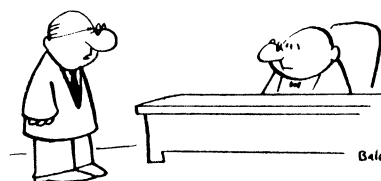
Kjell Atle Halvorsen
Senter for etterutdanning
ALLFORSK/AVH
Tlf 07 596638
(E-post: teleteach@avh.unit.no).

Distribusjonsliste runit-info

Vi har en distribusjonsliste runit-info@runit.sintef.no for spredning av brukerinformasjon.

Den som ønsker å bli med på lista sender en melding til runit-info-request@runit.sintef.no.

Knut L Vik

"I'm feeling terribly nostalgic sir - may I go home and watch some late afternoon reruns?"

Diskusjonsfora for mitt fagfelt?

I den akademiske nettverdenen foregår det en omfattende informasjonsutveksling blant annet gjennom ulike diskusjonsfora. Mange av disse er internasjonale - hele verden deltar og deler erfaring med hverandre. Det er fora for faglige emner og for hobbypregede emner.

Slike diskusjonsfora får en «teknisk» til på to måter - som e-post distribusjonslister (electronic mailing lists) og som NetNews grupper (møter).

En distribusjonsliste er en liste med e-post adresser. Det er knyttet en e-post adresse til lista (listenavn@domeneadresse), og alle meldinger som sendes til listeadressen sendes automatisk til alle på lista. Rundt om etableres det distribusjonslister for de som har samme interesser innen et interessefelt, og lista får et navn som gjenspeiler emnet.

En distribusjonsliste kan være organisert slik at alle innlegg sendes direkte videre en for en. Det kan være en «moderator» som samler sammen og sender ut et antall innlegg og plukker bort innlegg som ikke bør sendes ut. Det kan være en redaktør som samler sammen innleggene og bearbejder stoffet. Det siste blir et «elektronisk» tidsskrift.

Vi må få lagt inn e-post adressen vår i en liste vi vil være med i. Det er to mulige måter. Den ene er at vi må sende en forespørsel til liste-eieren og be han om å legge oss inn. Det er ofte en adresse listenavn-request@domenenavn for slike forespørsler. Den andre er at listen er knyttet til et program som administrerer på- og avmelding vha. bestemte kommandoer i e-post meldinger.

NetNews er et internasjonalt konferansesystem med «møter» (News «grupper») om mange emner. Vi brukere har et NetNews leseprogram som kommuniserer med en NetNews lagermaskin. Vi kan velge møter vi er interessert i og melde oss inn i dem, lese og svare på innlegg, ta vare på innlegg, etc. Programmet holder rede på hvilke innlegg vi har lest.

Vi henviser til ref. 1 for en nærmere beskrivelse av dette og annet rundt nett og nettjenester.

Tidligere var de fleste emnene for distribusjonslister og NetNews møter emner innen databehandling. Nå når databehandling og nettbruk mer og mer blir et naturlig verktøy for alle fagfelt, dukker det opp flere og flere diskusjonsfora innen mange fagfelt. Vi skal se på hvordan vi kan finne fram til «om det er noe som passer for meg»

Det finnes ingen samlet oversikt over distribusjonslister som vi kan gå inn å søke i. Vi skal nevne noen oversikter som finnes og andre måter å finne fram til lister på. Disse metodene dekker på ingen måte alle interessante distribusjonslister som måtte finnes. Jeg kjenner heller ikke til alle måter å lete seg fram på.

De NetNews møter som vi har tilgang til kan vi få en felles oversikt over.

NetNews

I NetNews har et møte et hierarkisk navn som forteller emnet som behandles. Eksempler er comp.sources.sun, sci.math.symbolic, no.uninett.diverse, unit.idt.tips. Det første gjelder databehandling (comp) og kildekode for sun, det andre er en gruppe for symbolmatematikk under hovedgruppen science. Begge disse gruppene er internasjonale - de spres over hele verden.

Det er mulig å begrense dekningsområdet for møtene til mottakere innen et land eller en institusjon. Møter med no... holdes innenfor Norge og møter med unit... innenfor Universitetet i Trondheim.

Merk at alle møter i NetNews er åpne - en kan ikke begrense lesetilgang til en gruppe personer.

For en bruker ved UNIT og SINTEF er det en meny på ca 2500 møter, og nye kommer til hver dag. For de internasjonale møtene er det endel hovedgrupperinger - som comp, sci, soc (social) og rec (recreational).

Det finnes NetNews leseprogram for alle maskinplattformer som brukes i miljøet - Unix arbeids-

stasjoner, VAX/VMS, DOS PC og Macintosh. For UNIX arbeidsstasjoner er det både tekstbaserte (rn, trn, tin, gnus i Emacs) og en XWindows basert utgave (xrn). I RUN-NYTT nr. 2, 1992 hadde vi en artikkel om programmet trn, også med en kommandobeskrivelse (ref 2).

For å holde oversikt over de møter vi har meldt oss inn i og hva vi har lest, bruker NetNews leseprogrammet en fil med alle møtenavn og opplysninger for hvert møte. Hver bruker har sin utgave av denne filen. På UNIX maskiner heter denne filen .newsr. Det er en linje pr. møte i filen, og en enkel måte å lete etter interessante emner på er å se på og søke i denne filen med et leseprogram (more, less, etc), en editor/tekstbehandler eller plukke ut med et søkeprogram (grep).

Alle NetNews leseprogram har et valg for å vise tilgjengelige møter, og det kan også være mulighet for å søke vha. stikkord. I trn er det en kommando «l søkeord» for å finne møter vi ikke er med i som har «søkeord» i navnet. I xrn er det ikke noen valgknapp for å søke. Men hvis vi velger «All groups», får vi fram alle gruppene og kan bla, og vha. CTRL S får vi fram et søkeprogram (vindu) for søking i tekstvinduet. Vi henviser til brukerveiledningen for andre program.

Til news.announce.newusers sendes det jevnlig ut dokumentet «List of Active Newsgroups». Her er navnet på mange lister med en kort beskrivelse.

Et tips for den som starter NetNews for første gang: Noen leseprogram, bl. annet trn, spør automatisk om vi vil bli medlem av de nye gruppene som dukker opp. Det betyr at hvis det er et slikt program vi starter å bruke NetNews med, vil programmet ha 2500 møter å spørre oss om. Det er da viktig om programmet har en kommando som vi kan bruke for å melde oss ut av alle møtene først, for så å melde oss inn i det vi er interessert i.

Trn har ikke en slik kommando, men i xrn gjør «quit» fra «Select groups to add» skjermbildet at vi er utmeldt av alle andre grupper enn de vi har valgt. Derfor bør vi starte opp Netnews med et program med en slik «meld ut av alle» mulighet, eller et program som antar at vi er avmeldt alle nye møter, og skifte leseprogram etterpå til det vi liker best.

Når vi er i gang med NetNews er det nyttig å få spørsmålet, og derved få vite om de nye møtene.

E-post distribusjonslister

a) EARN/BITNET

BITNET er den amerikanske delen og EARN er den europeiske delen av det samme tjenestenettet. EARN/BITNET har et program, LISTSERV, som administrerer distribusjonslister. En liste er knyttet til LISTSERV på en eller flere bestemte EARN/BITNET noder (maskiner). Det finnes en oversikt over alle lister i alle LISTSERV i hele nettet

Kommunikasjon med LISTSERV foregår pr. e-post, så vi kan utnytte LISTSERV og listene også fra e-post installasjoner tilknyttet Internet eller X.400 (OSInet).

Vi kan melde oss på og melde oss av lister. Vi kan også be om filer, og det finnes lagre av tidligere meldinger til distribusjonslister i noen LISTSERV. Se ellers ref 3 og 4.

«Lista over lister» finner vi ved å sende kommandoen: list global. En adresse er listserv@searn.bitnet. Denne filen har vi hentet og lagt inn i UNINETTs tjener UNINETTINFO - i fil nettinfor/distlist.earn. Det er ca. 3700 lister i dag. Lista inneholder en linje for hver liste, med listenavnet, hvilke LISTSERV den tilhører, og en kort beskrivelse.

En linje i fila ser slik ut:

```
ALBION-L ALBION-L@ucsbvm British and
Irish History
```

Av dette leser vi: Lista heter ALBION-L. Den administreres av LISTSERV ved noden uscbvm. Vi melder oss på med en melding til listserv@ucsbvm.bitnet med setningen: "subscribe albion-l navnet-vårt". Vi melder oss av lista med "signoff albion-l". (Med samme e-post adresse) NB! Ikke send melding til adressen albion-l@ucsbvm.bitnet - det er adressen for innlegg til lista, og alle får da påmeldingen.

Fordelen med et slikt system som LISTSERV er at vi kan melde oss på, se hva det er, og melde oss av uten å plage en person.

Innleggene i en rekke av EARN/BITNET distribusjonslistene sendes automatisk inn i Net-News møter - disse finnes under hovedgruppe bit...

Merk at EARN/BITNET maskiner, og derved LISTSERV programmet, også kan ha en Internet adresse.

b) «Liste over Lister»

Innen Internet er det som standard ikke noe automatisk på/avmeldingsprogram lik LISTSERV. Vi må be om innleggelse med en melding til en -request adresse.

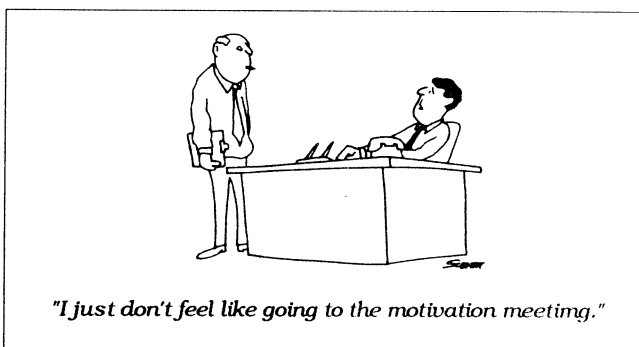
Det er heller ikke en samlet oversikt over lister. Men det finnes personer som opprettholder «lister over liste». Vi skal nevne 2:

- På UNINETTINFO i katalog nettinfor er det 5 filer med navn interest-groups.. Dette er en oversikt pr. sept. 1992 som er hentet fra ftp tjener nisc.sri.com (over 20000 linjer) , og delt opp i 5 mer håndterlige størrelser. Denne oversikten inneholder også EARN/BITNET lister.
- Til NetNews møtet news.announce.newusers sendes det ved jevne mellomrom oversikten "Public Accessible Mailing Lists".

c) Mailbase

Ideene fra LISTSERV programmene med et program som administrerer på- og avmelding samt lager med filer, har ført til tilsvarende program også utenfor EARN/BITNET.

Mailbase er et slikt program/tjeneste for «The UK Networked Information Services Project», University of Newcastle. Dette er en tjeneste for den britiske akademiske verdenen. Mailbase administrerer i dag 326 lister innen mange fagemner, og for mange er det filer med tidligere innlegg. Noen lister er ikke åpne for alle.

Adressen er mailbase@mailbase.ac.uk.

Noen kommandoer:

```
send mailbase user-card
    En kommandooversikt
send mailbase user-guide
    Brukerhåndbok
lists
    Navnet på alle lister
lists full
    Også en kort beskrivelse av hver liste
find lists math
    Lister med emnet matematikk
```

Her er lister innen mange interessante emner. En familie med lister er chest-xxx. CHEST, "The Combined Higher Education Software Team", forhandler fram felles programvare-avtaler for høyere britiske undervisningsinstitusjoner. Det er lister for programprodukter det er avtale for. Vi finner f.eks. chest-uniras. Det er også en familie lis-xxx for biblioteksemner.

Artikkelarkivet kan vi også nå pr. anonymous FTP til adressen mailbase.ac.uk. Les først filen README. Det er nylig annonsert at dette artikkelarkivet også er tilgjengelig fra Gopher. (Mailbase Gopher, adresse mailbase.ac.uk)

Brukerveiledningen for Mailbase kan også hentes fra UNINETTINFO - filen: nettinfor/mailbase.server

NetNews møter eller distribusjonslister?

Hva vi skal velge å melde oss på avhenger selvsagt av hvor det interessante finnes. Det er også spørsmål om smak og behag. NetNews fører til mindre belastning av nettet. Merk at et NetNews innlegg lagres i en begrenset tid, og vi må lagre det vi vil ta vare på i en fil.

Vi får et innlegg fra en distribusjonsliste sammen med andre e-post meldinger. Ulempen er at antall meldinger vi får tilsammen pr. dag kan bli stor. fordelene er at e-post leser vi uansett, også slike innlegg. NetNews leseprogrammet må vi starte for seg - det kan bli utsatt i en travel hverdag.

Referanser:

- 1) Nett og netjtjenester
RUN-NYTT nr 3, 1992, s 18
UNINETTINFO fil: nettinfo/nett.tjenester
- 2) Trn - et NetNews leseprogram
RUN-NYTT nr. 2, 1992, s 18
- 3) Listservtjenere på EARN/BITNET
RUN-NYTT nr. 1, 1991, s 12
- 4) Distribusjonslistearkiver
RUN-NYTT nr. 1, 1991, s 14

Merk at alle RUN-NYTT artiklene kan hentes fra ugle.unit.no med ftp fra katalog info/artikler og med Gopher - fra samme katalog eller fra menyen til Universitetet i Trondheim, valget «fra Run-Nytt»

Knut L Vik

Får du smerter i håndledd, underarm eller skuldre når du bruker datamaskin? Bruker du støttebandasje for å kunne skrive og bruke mus? Ga ikke smertene seg i løpet av påskeferien?

Da er det ikke usannsynlig at du begynner å merke det som populært kalles "musesyke"!

Individuelle forskjeller gjør at noen er mer mot-tagelig for skader enn andre, men det avhenger også av hvor mye og ofte en bruker mus, og selvfølgelig de ergonomiske forhold på arbeidsplassen.

Husk at mus kommer i mange fasonger, ikke alle er like gode å bruke! Spesielt er forskjellene merkbare når arbeidet krever presisjon i hvor markøren står når knapper trykkes ned.

I en tid hvor vi snakker om å bli mer effektive med grafiske grensesnitt og det gode ved å ha flere oppgaver samtidig i sine egne vinduer på skjermen, må vi huske at dette øker faren for belastningsskader. Paradoksalt nok øker også problemene med stadig raskere maskiner, fordi vi ikke lenger får de små pausene på noen sekunder som vi kan oppleve med langsommere utstyr - en kan fristes til å si at vi risikerer å bli offer for vår egen utålmodighet.

Holder du musa krampaktig, med albueene godt ut til sida, eller med knekk i håndleddet? Heiser du opp skuldrene? Riktig arbeidsstilling har svært mye å si, og musklene kan avlastes med f.eks. en egen utbyggingsplate til å ha musa på, men det aller viktigste er å ta korte pauser for å løse opp spenninger i muskler og sener.

Har du glemt at de fleste musetrykk også kan utføres på tastaturet, nå kalt for ekspertkommandoer? Bruk tid på å lære de viktigste ekspertkommandoene!

I Norge er det forsket lite på slike helseproblemer foreløpig, men det er kjent at f.eks. typografer, journalister og grafisk personale er utsatte grupper i tillegg til EDB-folk. En kjedelig side ved slike "museskader", er at de ikke betraktes som yrkessykdom på linje med andre yrkesskader, og at Folketrygden derfor bare gir svært begrenset støtte til utgifter til fysioterapeut, trening og lignende.

Merker du faresignaler? Da har jeg et ønske: ta signalene alvorlig og kontakt helsetjenesten snarest mulig, for blir man skadet kan det ta lang tid og mye innsats å bli frisk igjen. Og du vil vel ikke risikere å bli invalid?

Hvis du er interessert i temaet, kan du bl.a. følge med på News-lista sci.med.occupational.

Vi håper å kunne komme med erfaringer og tips fra helsetjeneste og fysioterapeut i et senere nummer.

Bjørn Gifstad

INDEKS - ARTIKLER I RUN-NYTT 1992

CRAY

Cray-anlegget oppgraderes	Nr. 1 - s. 16
Effektivisering av programvare for CRAY - en historie fra virkeligheten	Nr. 3 - s. 6
Programvare installert på CRAY Y-MP	Nr. 3 - s. 7

DIVERSE

Databaser ved Universitets- biblioteket i Oslo (UBO)	Nr. 1 - s. 15
Data og Psykologi	Nr. 4 - s. 30
GIER - en mimrefest	Nr. 4 - s. 4
IBM PF taster og VT100 terminaler	Nr. 4 - s. 21
Indeks - artikler i RUN-NYTT i 1991	Nr. 1 - s. 24
I 30 år	Nr. 4 - s. 6
Orakeltjenesten	Nr. 1 - s. 9
Termodata	Nr. 4 - s. 14

INFO

Brukerinformasjon AVH	Nr. 2 - s. 7
Gopher - diverse	Nr. 2 - s. 17
Informasjons- og filtjeneste for datstøttet læring	Nr. 2 - s. 16
Ny informasjonstjeneste i UNINETT - Gopher	Nr. 1 - s. 4
UNINETTS informasjonstjener: UNINETTINFO	Nr. 2 - s. 25

MIKROMASKINER

Litt om DOS 5.0	Nr. 3 - s. 10
SAS for PC	Nr. 1 - s. 21
TCP/IP-produkter for DOS PC og MAC for bruk mot BIBSYS	Nr. 4 - s. 22

NETT

Bruk UNINETTs katalogtjeneste: Registrer deg - søk etter adresser	Nr. 1 - s. 10
Elektronisk post ved UNIT og SINTEF	Nr. 4 - s. 32

E-post og adresser	Nr. 1 - s. 14
Gopher - diverse	Nr. 2 - s. 17
Internet vokser og vokser	Nr. 2 - s. 10
IXI heter nå EMPB	Nr. 3 - s. 30
NetNews programmet PNEWS - fra fil til møteinnlegg	Nr. 3 - s. 16
Nett og netjtjenester	Nr. 3 - s. 18
Nettjener due.unit.no	Nr. 1 - s. 13
Nettjenesteprogram på tjener due.unit.no	Nr. 3 - s. 2
Nettnytt	Nr. 2 - s. 14
Nordiske nettorganisasjoner - nettjenere	Nr. 3 - s. 17
Ny informasjonstjeneste i UNINETT - Gopher	Nr. 1 - s. 4
Ny tjeneste - søk i BIBSYS med e-post	Nr. 1 - s. 9
SAMSON - alle høgskoler tilknyttet UNINETT	Nr. 2 - s. 2
Samtrafikkavtale mellom UNINETT og NIT og SDS	Nr. 4 - s. 31
Trn - et NetNews leseprogram	Nr. 2 - s. 18
UNINETTs informasjonstjener: UNINETTINFO	Nr. 2 - s. 25
UNIT/SINTEF - Tjenermaskiner og netjtjenester	Nr. 4 - s. 38
Ønsker du en demonstrasjon av datanettets muligheter	Nr. 1 - s. 12

PROGRAMVARE

ARCHIE - hvor er programvaren?	Nr. 2 - s. 9
Konvertering av æ, ø og å	Nr. 2 - s. 11
Maple	Nr. 1 - s. 13
Maple nyheter	Nr. 4 - s. 2
NAG nyheter	Nr. 1 - s. 17
Nye KERMIT utgaver	Nr. 2 - s. 10
Ny versjon av GPGS-F	Nr. 4 - s. 28
Programvareavtaler for UNIT og SINTEF	Nr. 2 - s. 26
Programvare installert på CRAY Y-MP	Nr. 3 - s. 7
Samling og komprimering av filer	Nr. 4 - s. 24
SAS for PC	Nr. 1 - s. 21
WordPerfect	Nr. 3 - s. 8
WordPerfect - Teksten går utover skjermen	Nr. 4 - s. 26
WordPerfect for Windows	Nr. 1 - s. 21
UNIGRAPH	Nr. 1 - s. 26

UNIRAS nytt	Nr. 2 - s. 8	Nytt fra UNIT	Nr. 1 - s. 2
UNIRAS Training materials	Nr. 1 - s. 23	Ny VAX/VMS maskin ved RUNIT	Nr. 3 - s. 2
		Orakeltjenesten	Nr. 1 - s. 9
UNIT OG SINTEF		Programvareavtaler for UNIT og SINTEF	Nr. 2 - s. 26
Brukerinformasjon AVH	Nr. 2 - s. 7	Satsning på parallellteknologi ved NTH og SINTEF	Nr. 3 - s. 4
Elektronisk post ved UNIT og SINTEF	Nr. 4 - s. 32	SINTEF på felles dataplattform for kontorautomasjon	Nr. 1 - s. 28
Fiberutbygging innen UNIT	Nr. 3 - s. 29	Termodata	Nr. 4 - s. 14
GIER - en mimrefest	Nr. 4 - s. 4	UNIT/SINTEF - Tjernermaskiner og nettjenester	Nr. 4 - s. 38
I 30 år	Nr. 4 - s. 6	Vitenskapelig visualisering	Nr. 1 - s. 22
Intel Paragon XP/S Super- datamaskin - en introduksjon	Nr. 4 - s. 35		
IT-sjef ved UNIT	Nr. 4 - s. 31	UNIX	
Multimedielaboratoriet ved AVH	Nr. 2 - s. 4	Editorer på UNIX-maskiner	Nr. 3 - s. 14
Nettjener due.unit.no	Nr. 1 - s. 13	More or less?	Nr. 1 - s. 18
Nettjenesteprogram på due.unit.no	Nr. 3 - s. 2	UNIX tips	Nr. 2 - s. 12
Nye studentarbeidsstasjoner	Nr. 2 - s. 11		

Status for Intel Paragon XP/S

Som de fleste vet har NTH og SINTEF sammen med Statoil kjøpt en parallell superdatamaskin fra Intel. Maskinen er av typen Paragon og har 56 prosessorer. Maskinen ble installert like før jul og har vært i prøvedrift fra nyttår og frem til i dag.

Gjennom prøvedriftsperioden har vi avdekket en del feil i operativsystemet OSF/1 som har medført at vi har valgt å ikke gjøre maskinen allment tilgjengelig for brukere. Intel arbeider meget intenst med å rette feilene, og vi regner med at i løpet av mai måned vil vi ha et operativsystem som tilfredsstillende våre krav. Da kan vi også gjennomføre akseptanse av maskinen. Akseptanse av maskinen har vært utsatt til stabiliteten er blitt tilfredsstillende.

I prøveperioden har vi hatt ca 15 pilotbrukere på maskinen som har testet funksjonaliteten og stabiliteten av maskinen. Inntil nå har vi 2 større programkoder som går på Paragon, en innen fagområdet vær og miljø, den andre innen området strømning. I prøveperioden har vi kjørt på betaversjoner av operativsystemet. Versjon 1.0 ventes å bli installert 7 mai.

Kurs for brukere er planlagt til 11-13 mai. Kurset vil omfatte teoretisk og praktisk opplæring i programmering av Paragon.

Programmeringsspråkene på Paragon er FORTRAN og C. I tillegg finnes en rekke optimaliserte biblioteker for grafikk, matematikk, statistikk og kommunikasjon.

Programutvikling på Paragon kan enten foregå direkte på maskinen eller på en lokal arbeidsstasjon. I det første tilfellet logger en seg på som på en hvilken som helst annen arbeidsstasjon, editerer, kompilerer og kjører sine programmer. Alternativt kan man installere såkalte krysskompilatorer på lokale arbeidsstasjoner og foreta editering og kompilering der. Kjøring av program må selvsagt kjøres på Paragon. Ved å bruke denne arbeidsformen, vil belastningen på Paragon reduseres, og effektiviteten av programutviklingen blir bedre.

Krysskompilatorer finnes for Silicon Graphics og Sun 4 arbeidsstasjoner. For dem som ikke har tilgang på Sun eller Silicon Graphics arbeidsstasjoner lokalt vil det eksistere et tilbud om å kjøre på en Silicon Graphics arbeidsstasjon som er knyttet til Paragon.

I løpet av mai regner vi med å gjøre Paragon allment tilgjengelig for brukere i NTH/SINTEF miljøet.

Tor Helge Hansen
prosjektleder, PTUF

RETURADRESSE:

**SINTEF RUNIT
7034 TRONDHEIM**
